

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 Р.

БОРИСГЕН

2021 рік

№10(363)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВОЮВАТИ І НАВЧАТИ!

Історії захисників і захисниць України
до свята 14 жовтня читайте у цьому
номері журналу.

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озираються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс.

Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», НТУ «Дніпровська політехніка»

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальність за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальність перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340-28-27
e-mail: НdejSukhonis@gmail.com

У США: Bahriany Foundation, Inc. 19669 Vil- la Rosa Loop, Fort Myers, FL 33967, USA

3 релігійних справ у США та Канаді: Mr. V. Babanskyj, 74 Oakridge, Watchung, N.J. 07069, USA;

У Румунії : Ritco Virgil STR. 1 Decembrie7. Bloc 19 Sc B. Ap. 8 8885 Macin Jud. Tulcea Ro- mania;

У Бразилії: Спільні плани Wira Selanski, Rua General Glicer- io, 400 apt.701, 22245- 120

Rio de Janeiro, RJ Brazil, Telefax (00-55-21) 2556-5517

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18\I, Lod, Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 – 100 Bielsk Podlaski, Polska

У США: Raisa Chejlyk.
4000 S. Biscayne Dr. #213
North Port, FL. 34287.

Електронні версії журналу borysten.com.ua

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Верстка\дизайн
журнал "CatArt"

реєстрацію
№ 818604 від
2.03.2000

Видавець ФОП
Озеров Г.В.
м.Харків, вул.
Університетська, 3\9
Свідоцтво про державну

Папір офсетний.
Друк цифровий
Щомісячник,
наклад:
1500 примірників

ЗМІСТ

- Стор.1** Колонка
Стор.2 Пішов у вічність друг журналу
Стор.3-4 У Дніпрі відзначили 116 років місцевому осередку Товариства «Просвіта»
Стор.5 Свято в Курілівці
Стор.6 Творити во славу наших героїв
Стор.7-8 42-ий відділ ООЧСУ на Лонг-Айленді, США, продовжує свою діяльність
Стор.9-12 Фізика та лірика у житті Михайла Чхана
Стор.13 До 30-чя НСПУ
Стор.14-15 На правничі теми
Стор.16-18 Пам'яті Івана Багряного
Стор.19-25 "ТРАПЛЯЮТЬСЯ І МІЖ НАМИ ЛЮДИ, що цілуючи в руку МОСКОВСЬКОГО ОРДИНЦЯ ВМІЮТЬ ДОСЯГАТИ ВИСОКОГО РІВНЯ САМОВДОВЛЕННЯ"
Стор.26-27 Зберігаємо чистоту рідної мови
Стор.28-32 Люди читають Біблію
Стор.33-35 ВСЕ СВОЄ ЖИТЯ ВІН ПРАЦЮВАВ
Стор.36 Рецепти української кухні

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашему сайті borysten.com.ua

Колонка редактора

В Україні чимало, окрім державних, професійних, традиційних і пам'ятних свят. У день меліоратора, який припадає на 6-е червня, я, звичайно, скажу добре слово на адресу знайомого цієї професії, а 8-го серпня кожен з нас може привітати працівника ветеринарної медицини.

Відома істина - кожен фах і заняття потрібні та важливі для людської спільноти.

Але доля розпорядилася так, що поряд з Україною страшний і безжалісний сусід. Як не гірко, однак в найближчі десятиріччя, думаю, ми можемо лише мріяти про мир. Через це сьогоднішнє свято особливо значуще і важливе.

І тому кожен в Україні сущий з вдячністю має схиляти голови перед тими, хто, власне, дає нам можливість залишатися нацією, мати свій дім, свою долю, своє майбутнє.

З Днем захисників і захисниць України!

Фідель Сухоніс, редактор журналу "Бористен"

«Колонка редактора»

Пішов у вічність друг журналу

Пішов із життя один із найяскравіших борців сучасності за Україну, за її становлення, за розвиток – бл.п. Іван Буртик. І хоч більшу частину життя він прожив за межами Батьківщини у США та він залишається в нас як прапор подальшої боротьби за Незалежність, за утвердження Української держави і за те, щоб Українська держава обіала про українських громадян.

Україна втратила колосально

великого сина, велику постать.

Нехай добрий, світлив спомин про Івана Буртика назавжди залишиться у серцях рідних, колег, усіх, хто й� зінав, любив та шанував.

Важко знайти слова втіхи, коли зупиняється серце людини, яка була найголовнішою в житті, проте світлі спогади про тих, хто залишив по собі добрі справи та чесно прожив своє життя, завжди будуть сильніші, ніж смерть!

“І тому він
полишив життя,
Щоб його цінували
учні....”

У нашій пам'яті Іван Буртик назавжди збережеться добрым другом, доброзичливим колегою, надійним порадником.

Глибоко сумуємо з приводу цієї непоправної втрати та висловлюємо щирі співчуття родині померлого. Віримо, що Всемилостивий Господь прийме його світлу та щиру душу в Царство Небесне.

Вічна світла пам'ять нашому

колезі і другові.

А ще незабутній Іван Буртик для багатьох, як і для мене, був справжнім вчителем. Та навіть свій останній рубіж він перейшов з користю для інших.

За редакцію
Всеукраїнського
щомісячника
«Бористен»
Фідель Сухоніс

"Актуально"

У Дніпрі відзначили 116 років місцевому осередку Товариства «Просвіта»

8-го жовтня у приміщенні Січеславської Просвіти зібралося декілька поколінь діячів місцевого просвітянського руху. Адже, Катеринославська «Просвіта» була заснована 8 жовтня 1905 року; вона мала філії в Мануйлівці, Діївці, Перещепиному, Гупалівці та кількох інших селах.

Як будь-який живий організм, «Просвіта» переживала злети й падіння, розквіт і руїну. Тож сучасні просвітяни сподіваються, що зараз буде пора росту і цвіту. Для цього є усі передумови: нова команда, тверде бажання працювати, прагнення змін у місті і суспільстві.

Яка ж наша «Просвіта» зразка вже 2021 року?

Започатковані, а точніше, відновлені, безкоштовні курси української мови для населення успішно продовжуються і в новому сезоні. Стабільно продовжують працювати художня школа «Сонячна» та юнацька патріотична організація «Пласт». Нові оберти набирає співпраця з Літературним Клубом «СвітоГЛЯД». До раніше проведених заходів про Лесю Українку, Тараса Шевченка, Миколу Євшана, Уляну Кравченко додався вечір про Івана Котляревського, який за відгуками став найпотужнішим стартом сезону в Просвіті. Найближчим часом у планах «СвітоГЛЯДу» захід про поета УПА Мирослава Кушніра.

Справжньою родзинкою стала співпраця «Просвіти» з Українським Інститутом Національної Пам'яті – саме зараз успішно реалізується спільний проект «Історична Просвіта», де відбувається науково-пізнавальний курс лекцій з історії України, яку читає відомий історик, співробітник Інституту, Станіслав Дуб.

В рамках ідеологічного клубу Просвіти організація підтримує співпрацю з Науково-ідеологічним Центром ім. Д.

Донцова – Дніпро. Саме вони організували для зацікавлених відвідувачів розповідь, присвячену 130-річчю полковника Євгена Коновальця, в планах – доповідь про Зеновія Красівського.

В приміщенні Просвіти працюють також молодіжні організації ДУГТ, Айсек, які, як сподіваються в просвітянській організації, стануть одними зі складових молодіжного клубу Просвіти. Молодь має більше долучатися до просвітянських проектів та ініціатив.

Також нещодавно презентовано мистецький напрямок діяльності, а саме майстерня-студія української народної вишивки. Відбувся перший майстер-клас. Активно комунікує «Просвіта» з Національною Спілкою Письменників України. Проводить зустрічі з людьми і організаціями, які дотичні до української діаспори, бо в планах є налагодження співпраці із українцями за океаном. На базі «Січеславської Просвіти» планують в майбутньому відкрити наступні клуби:

- Філософський
- Політичний
- Християнський

Голова Січеславської «Просвіти» Сергій Тютюнник наголошує:

«Маємо чудові перспективи на співпрацю з видавництвами і типографіями міста. Першою книгою, яку Січеславська Просвіта планує видати за багато років буде збірник поезій Юрія Дарагана. Це довготривалий видавничий проект трьох організацій: Просвіти, НіЦ Донцова і ЛітКлубу СвітоГЛЯД. В планах відновлення власного друкованого органу «Просвіти» «Січеславський край» та запуск низки інформаційних просвітянських сайтів. Одне з приміщень «Просвіти» бачимо як редакцію і видавництво наших друкованих видань. Конче потребуємо необхідної техніки і фахівців цієї справи.

Щодня працює наша бібліотека і нещодавно, до Дня Бібліотек, відбулася виставка-презентація рідкісних книжкових раритетів, що демонструвалися декілька днів у великій залі «Просвіти».

Планів багато, бажань багато і я вірю, що всі разом ми будемо реалізовувати наші проекти, які змінять суспільство міста Дніпра в бік українства, національного виховання майбутнього громадянина.

Держава нас не фінансує, влада, поки що також не допомагає. Джерела надходжень прозорі і відкриті: це меценатські внески, на жаль, їх поки що зовсім мало та разові перекази небайдужих громадян.

І хоча в самій будівлі Просвіти тече дах; - а кожен захід передбачає свій окремий бюджет, - ми віримо, що всі труднощі будуть СПІЛЬНО подолані і ми станемо справжнім українським Культурним Центром гуртування українства нашого козацького краю!»

Сергій Тютюнник, голова Дніпровської «Просвіти»

«Гортуючи календар»

- Свято в Курилівці -

14 жовтня 2021 року об'єднало чотири свята: релігійне – Покрови Пресвятої Богородиці, День святкування Українського козацтва (встановлене Указом Президента України Віктора Ющенка за № 966 від 7 серпня 1999 року), День захисника і захисниць України (засноване в 2014 році, переіменоване в 2021-му) та День заснування Української повстанської армії.

Усі ці свята взаємопов'язані й виникали послідовно. Божа Матір Покрова вважається козацькою покровителькою. Ідучи в похід, козаки завжди брали з собою образ Покрови як священий оберіг.

Козаки «Окремого природо-правозахисного округу МГО «Козацтво Запорозьке» регулярно відзначають ці свята за козацькими традиціями. Так, у 2018 році в селі Миколаївка-1 (колишні Карнаухівські Хутори) Дніпровського району встановили пам'ятний знак до 370-ї річниці переможної битви козацького війська під проводом Богдана Хмельницького з польською шляхтою (1648 рік). У 2020-му – відкрили пам'ятний комплекс засновникам Сухачівки (колишній козацький зимівник, а тепер – мікрорайон міста Дніпра).

У нинішньому році козаки отримали дозвіл від громади селища міського типу Курилівки Петриківського району Дніпропетровської області на

будівництво пам'ятника останньому кошовому отаману Запорозької Січі Петру Калнишевському (1690–1803) – до 330-річниці його народження. На Січ він потрапив восьмирічним хлопчиком і пройшов шлях від джури до найвищих посад у Війську Запорозькому. Петро Калнишевський став видатним українським державним, політичним і релігійним діячем. Розгромивши Запорозьку Січ, царський уряд Катерини II в липні 1776 року відправив його на довічне заслання до Соловецького монастиря, де він залишився до самої смерті. Канонізований, тобто приєднаний до ліку святих, ПЦУ в 2008 році (як Петро Багатостраждальний) та УПЦ в 2015-му (як праведний Петро Калнишевського). Будучи кошовим отаманом, він відстоював земельні володіння і територіальні права Запоріжжя, дбав про поширення хліборобства і торгівлі в запорозьких степах. Вважав створення хуторів і зимівників засобом стримування наступу царизму на територію Вольностей Війська Запорозького низового. Одним з таких зимівників стала й Курилівка. Вона була заснована як сторожовий пост запорозьких козаків і входила до складу Протовчанської паланки. За народним переказом, поселення розкинулось на високих піщаних горбах, що завжди «куріли». Можливо, назва походить від прізвища першопоселенця на прізвище Курило. Українська академія наук (відділ геральдики) від 14 жовтня 2021 р. за наказом № 2169 визначила нагородами на честь Дня Козацтва в Україні козаків та козачок «Окремого природо-правозахисного округу МГО «Козацтво Запорозьке» за багаторічну плідну працю: У цей день (14 жовтня 2021 р.) козаки округу відвідали пам'ятники «Козацької Слави», збудовані та відкриті ними за останні чотири роки (2018 – 2021 р.р.), там поклали квіти і вінки.

Зоя Шевцова

"Життя "Бористену""

Творити во славу наших героїв

Таке гасло сповідую з часів як почалась війна з Росією, голова Дніпропетровської обласної організації НСПУ, журналіст і телеведучий, шеф-редактор щомісячника «Бористен» Фідель Сухоніс. Саме тому напередодні Дня захисників і захисниць він зустрівся з юними читачами СШ№46 м. Дніпро. Літератор прийшов до них зі своєю новою книжкою «Чужа молитва», яка розповідає про війну на Донбасі. І тут не стільки важливо, як школярі сприйняли видавницю новинку, як ставлення юні до цих подій. Автор зізнався:

- Не тішу себе ілюзіями, що так думають усі підлітки у нашему регіоні, бо російська пропагандистська отрута ллється на українців сторіччями! Однак ті, з ким я сьогодні мав приємність спілкуватися, таки українська молодь! Молодь, яка чітко розуміє хто друг, а хто ворог і де шукати Україні щастя.

А ще під час зустрічі з письменником говорили про війну, патріотизм та сьогодення. Про те, чому важливо, аби творці слова "воювали" чесно та щиро. Писали правдиво про тих, хто там-під обстрілами, в окопах і бліндажах. Тих, хто щоденно ризикує. І вони НЕ ВТОМИЛИСЯ боронити наше життя....

Мирослава Борхес

"Діаспора"

42-ГІЙ ВІДДІЛ ОЧСУ НА ЛОНГ-АЙЛЕНДІ, США, ПРОДОВЖУЄ СВОЮ ДІЯЛЬНІСТЬ

Дорогі друзі, ми хотіли б надати вам коротку інформацію про недавню діяльність 42-го відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Америці, на Лонг -Айленді, штат Нью-Йорк, а також запропонувати обмін досвідом.

10 жовтня 2021 р., після тривалої перерви спричиненої пандемією, відбулися щорічні звітно-виборчі збори нашого відділу. Присутніх привітала, вела збори й представила звіт Галина Фенченко - голова відділу. На засіданні були присутні заступник голови Володимир Коваль, секретар відділу Юлія Трояновська, та інші члени. Підтримувався телефонний зв'язок з рештою членів, які не змогли цього дня відвідати засідання через пандемію.

Анна Кійко, фінансовий референт, представила дуже детальний, точний та компетентний звіт про економічну діяльність відділу з часу останнього засідання. Вона не тільки займається оформленням документів, та стежить за фінансовою дисципліною розходів, а також понад усе, вміло закуповує різні продукти та предмети побуту для організації різноманітних заходів. Ірина Трояновська - голова ревізійної комісії відділу, яка разом з Олею Ягнич та Любою Мицьо перевірила правильність

ведення фінансової документації та цілеспрямованість витрат - заявила, що недоліків у аналізованій документації не виявлено, та запропонувала надати правлінню відділу абсолютною. В результаті голосування звільнення було надано. В наступному пункті засідання Номінаційний комітет запропонував, через особливу ситуацію з пандемією, залишити членів правління відділу на попередніх посадах до наступних щорічних звітно-виборчих зборів. Пропозицію було прийнято, проголосовано й схвалено одностайно.

Під час обговорення було зазначено, що раніше прийнята програма відділу реалізовувалася у порівняно складних умовах. Перша з них - пандемія, а друга - триваючі судові справи між "старою управою" та "новою управою". Незважаючи на це, найважливіші раніше намічені відділом завдання були успішно виконані, в т.ч. була надана значна фінансова підтримка людям, суспільним організаціям, та церковним установам, які потребували допомоги у Польщі та Україні. Коли ці дві незручності - пандемія та спір між «управами» будуть вирішені - ми переконані, що діяльність нашого відділу повернеться на старі колії та стане ефективнішою.

У довгі дні карантину, маючи більше часу на читання, деякі члени нашого відділу були в захваті від книг, які ми привезли з України та Польщі. Йдеться про книгу 96-річної Іванни Машак з Лондона під назвою «Дорогами минулого» (2019). Авторка провела 10 років у таборі на Колимі. А також обширної книжки Гжегожа Джуса, архітектора з Ольштина, Польща, який у своїй унікальній публікації під назвою "Banderówka" ("Бандерівка" українською) на майже 500 сторінках записав спогади своєї літньої бабусі Емілії із Закерзоння.

Ми згадуємо ці публікації, тому що це дев'ята та десята книги, які ми рекомендували членам нашого відділу за останні 3-4 роки. Цим благодійним «імпортом» цікавих книг, особливо з України, займається автор цих рядків. Треба підкреслити, що у 42 -му відділі є згода, розуміння та дружба. Безсумнівною заслugoю в цьому є «наша Галя» як її всі називаємо, голова відділу, яка дуже вміла та ефективно активізує членів нашої організації. Члени нашого численного відділу охоче беруться за соціальну роботу, наприклад, готують вареники, яка збагачує фінансові засоби відділу.

Засідання нашого відділу є короткими (але не поспішаючими), по суті і завжди завершуються конкретними висновками. Голова відділу має особливу здатність об'єднувати людей різних поколінь та різних думок, та користуватись досвідом попередників, а особливо Катерини Мицьо. Кожну зустріч ми починаємо з молитов, які надають нам духовну підтримку, а закінчуємо Гімном України. Однак, щоб мати гарний настрій і силу діяти учасники завжди готують й ідять смачні страви. Так було і на засіданні 10 жовтня 2021 року.

Дозвольте декілька речень про нашу організацію. Організацію Оборони Чотирьох Свобод України в Америці створено в 1946 р. українськими патріотами. Метою організації була робота на користь визволення України від російского ярма та відродження незалежної української держави, намагання всіляко сприяти, щоби в Україні запанували громадські свободи, які є основою державного устрою в усіх цивілізованих самостійних державах світу: свобода слова і сумління, відсутність страху, подолання убогості. 42-ге Відділення ООЧСУ засновано в 1965 р. Вже більше 55 років воно проводить різноманітні громадські заходи, маючи на увазі добро для громадян України. Влаштовує національні та розважальні заходи, багато уваги присвячує

організації, матеріальної допомоги. Своєю діяльністю мобілізує членів до активності намагається художнім словом розбудити та скріплювати національну гордість і свідомість, розповсюджує інформацію про надання допомоги Україні.

Відділення очолювало багато осіб, а найдовше на посаді керівників були: М. Мицьо, К. Мицьо і Д. Трояновський. Теперішня управа відділення працює від 2015 р. Відділення нараховує більше сімдцяти членів. Значну більшість становить молода генерація прибулих з України й Польщі, що є запорукою подальшої його активності.

Цей текст є скромним описом нашого відділу. Ми могли б написати більше, та про інші справи та заходи. Заохочуємо членів українських організацій особливо із США та Канади поділитися своїм досвідом роботи на благо України та українців у своїх країнах. «Бористен» - це своєрідний місячник який може бути платформою для спілкування всіх українців незалежно від того де вони живуть і чим займаються. Нам цікаво погляди друзів з різних країн світу. Хто читає «Бористен» й як оцінює тижневик? Відповідь на ці та подібні питання буде дуже цікавою й важливою

Слава Україні! Героям Слава!

Галина

Фенченко - голова

Стеван Лашин - член

42-ге

відділення ООЧСУ на Лонг-Айленді, США

«До 30-чя НСПУ»

Фізика та лірика у житті Михайла Чхана

Однією з цікавих особистостей, які вийшли на авансцену української національної літератури наприкінці 1950-х років, була постать випускника Дніпропетровського металургійного інституту (ДМетІ) Михайла Чхана.

Перша збірка молодого поета, що мала назву «Не заходить сонце», побачила світ у 1959-му році. Нею він заявив про появу в нашому місті самобутнього поета з чіткою життєвою позицією. Друга збірка поета «Грані», яка вийшла через сім років, поставила Михайла Чхана в ряд найбільш помітних поетів тодішньої України. Саме під час роботи над цією збіркою поет працював у науково-дослідному секторі ДМетІ, тож не випадково віршовані рядки з неї нині прикрашають один з фасадів його Alma Mater – нинішньої Національної металургійної академії України (НМетАУ)

Мурал на стіні НМетАУ з віршем Михайла Чхана

На періоді життя поета в проміжку 1963-1968 років і буде зосереджена увага автором цієї статті. Вихідними матеріалами до неї стала інформація з особистої справи М. Чхана, яка нині зберігається в архіві НМетАУ.

Тека особистої справи Михайла Чхана налічує лише з десяток аркушів. Особливо примітним є те, що на більшості з них зазначено, що оригінали документів зберігаються «в УКГБ при СМ УССР по Днепропетровській області в деле № 48». Впадає в око і те, що діловодство на той

час велося повністю російською мовою. Михайла Чхана було прийнято на роботу до ДМетІ у квітні 1963 року на посаду старшого інженера науково-дослідного сектору по кафедрі металургійних печей з окладом у 120 карбованів із місячним випробувальним терміном. Ця інформація є досить примітною, адже засвідчує перманентну неспроможність майстра слова жити лише з тих доходів, які йому забезпечує гонорар від виходу його книжок. Винятком можна вважати лише досить маститих авторів, які

манией"

Копия

АВТОБИОГРАФИЯ

Я, ЧХАН Михаил Антонович, родился 14 сентября 1926 года в селе Каменка Апостоловского р-на Днепропетровской области. Родители мои - крестьяне. Отец - член КПСС. До войны учился в средней школе. В 1941 г. эвакуировался вместе с семьёй в Кругловский район Волгоградской области, а в августе 1942 г. в Иловатский район той же области. Работал в тракторном отряде. Осенью 1943 г. вступил в ряды ВЛКСМ.

В ноябре 1943 призван был в Советскую Армию. Участвовал в Великой Отечественной войне и демобилизован по ранению в марте 1947 года.

После длительного лечения заканчивал в 1948-1949 году среднюю школу, а в сентябре 1949 поступил в Днепропетровский ордена Трудового Красного Знамени металлургический институт, который и закончил в июне 1954 года. В этом же году по возрасту выбыл из комсомола. Награжден грамотой ЦК ЛКСМУ.

Работал 2 года в Укргипромезе, на з-дах шахтного оборудования им. Карла Либкнехта и им. Артёма до августа 1962 года. В августе 1962 г. по семейным обстоятельствам выбыл из города в село к родителям, где прожил осень. Зимой 1962-1963 г.г. до середины марта 1963 г. лечился в специальном лечебном учреждении. После лечения возвратился к семье. Восстанавливал документы, которые были утеряны и искал работу. Семья состоит из четырех человек: я, жена, два сына /6-ти лет и 3-х/. Жена работает конструктором в проектном отделе з-да им. Карла Либкнехта.

Член профсоюза, судим не был.

19/ІУ-63 г.

/Подпись/

Копия с подлинным верна:

Справка

Подлинный документ находится в УКГБ при СМ УССР по Днепропетровской области в деле № 48

и, партийно-
щать по ме-

*Копія автобіографії М. Чхана, написана ним під час
прийому на роботу до ДМетГу квітні 1963 року.*

воднчас є активними бійцями ідеологічного фронту й забезпечують легітимність існуючої на даний час влади. В особовому листкові з обліку кадрів заслуговує на увагу відповідь Михайла Чхана на питання про знання іноземних мов. «Володію вільно російською, українською, перекладаю з болгарської та білоруської», - зазначав новий співробітник ДМетІ.

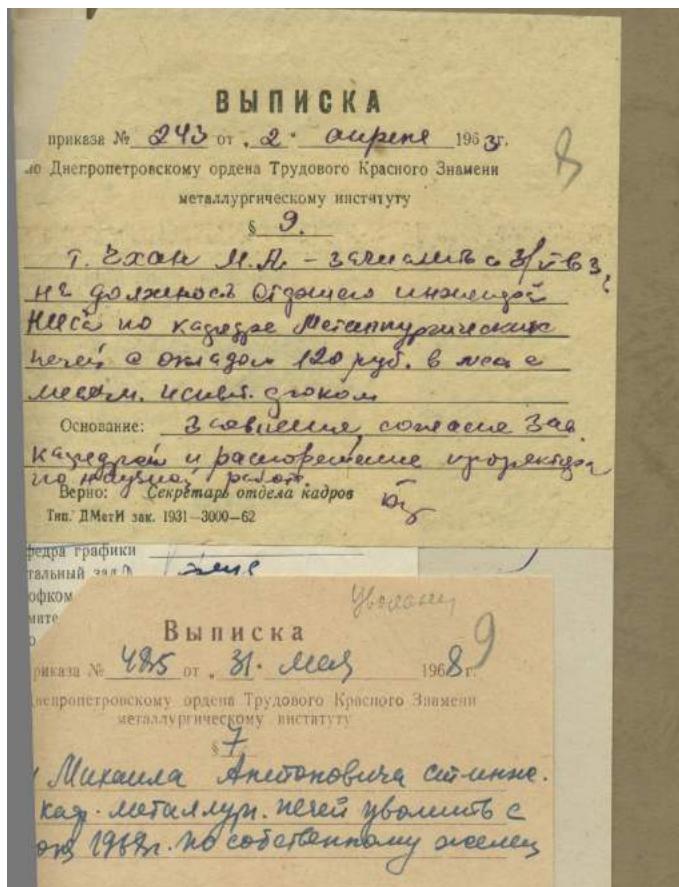
Авторові статті пощастило поспілкуватися з ветераном науково-дослідної частини НМетАУ, доктором технічних наук, професором Георгієм Григоровичем Шломчаком, якому у липні цього року виповнюється 85 років. У разомі він пригадав, що Михайло Антонович завжди спілкувався українською мовою, був прямолінійною та національносвідомою цілісною особистістю.

М. Чхана звільнили у травні 1968-го року за власним бажанням (рис. 3). Опосередковано можна пов'язати такий перебіг подій з тим фактом, що у збірці віршів «Грані», про яку йшлося у цій статті дещо раніше, було опубліковано вірш «Фараон» – ідку сатири на представників компартійної номенклатури ранньої брежнівсько-сусловської доби.

Подальша доля поета Михайла Чхана засвідчує його потрапляння до числа неблагонадійних майстрів слова з усіма відповідними наслідками. І якщо до мордовських таборів М. Чхан не потрапив, можливо, через фронтові заслуги, то до психіатричного відділення його запроторювали неодноразово.

Тонкий і самобутній лірик, Михайло Чхан залишив помітний слід у когорті поетів-шестидесятників. Напоєна безмежжям степових просторів та неспішністю буття, його поезія й донині є взірцем високої лірики, перемежованої роззипом епітетів, метафор та влучних порівнянь.

У вересні поточного року поетові Михайліві Чхану мало б виповнитися 95 років. Тож завершити статтю варто віршем письменника зі збірки новел та віршів «Легенди про козаків», яка побачила світ у Дніпропетровську 1991 року.

*Документи з особової
справи про прийом та
звільнення М. Чхана
з ДМетІ у 1963 та 1968
роках*

РІЧКА ЖОВТА

В козаків – тільки втома на схудлих
плечах,
Тільки голод у шлунках – аж жовто
в очах,
Воду в ріці татарськими конями
збовтано –
Нарекло товариство ту річенку
Жовтою...

Покопали бурдеї в гарячій землі,
Почіпляли на стіни гарячі шаблі –
І лишились від волі – козачої, гордої,

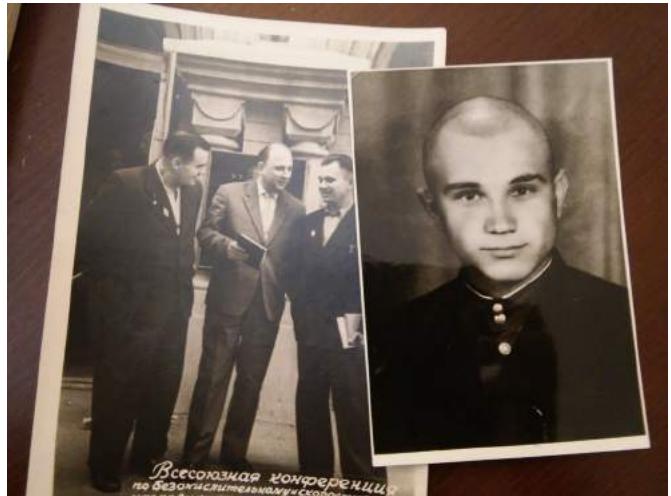
Тільки пісня і стомин
над річкою Жовтою.

Непомітно і хитро отих козаків
Запрягли, закували в кріпацький
заків –
І жовтіли вони за тяжкою роботою.
І жовтіли хрести понад річкою
Жовтою.

Та згадавши не раз, ще вони – козаки,
Бралися хлопці-молодці за коси й
кілки –
І жовтіли пани перед хлопською
помстою,
І жовтіли кістки понад річкою
Жовтою.

Жовтим пилом припала ота
давнина.
І ніхто, і ніхто достеменно не зна,
Чом це річка, що стелеться синьою
ковдрою,
Дотепер загадково називається
Жовтою.

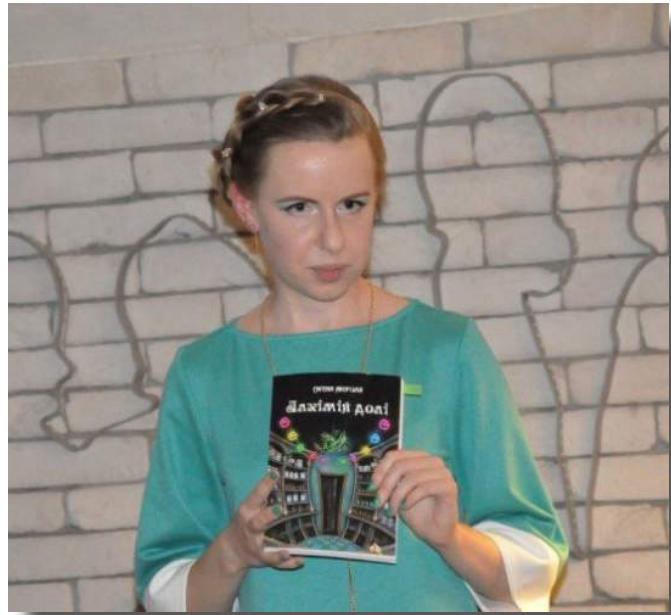
А над річкою сонячна тиша гуля,
І зриваються зорі, мов груши з гілля.
Місяць хвилі вночі налива
позолотою –
Може, тому її лишилась ця назва за
Жовтою?

Микола Мироненко
кандидат технічних наук,
доцент кафедри менеджменту
Національної металургійної
академії України,
учений секретар Державного
підприємства «Науково-
дослідний та конструкторсько-
технологічний
інститут трубної промисловості
ім. Я.Ю. Осади»,
член Національної спілки
журналістів України
лауреат премії ім. Л. Андрійченко

«До 30-чя НСПУ»

- Яворська Євгенія -

Хочеться писати українською. Ні, не так просто, а рідною українською мовою. Чому, саме зараз є така потреба. Можливо, я просто скучила за тим дивним відчуттям свого?

Скільки у мене рідних мов? Завжди відповідаю: дві. Так склалося. Адже з дитинства я говорю двома мовами. Моя мама – росіянка, а тато – українець. Тож чи могло бути інакше?

Перші слова я сказала російською. А проте, «мама» звучить однаково всіма мовами світу. До того ж, народилася я у великому та могутньому Радянському Союзі (ще й недалечко від Міста Рубінових Зірок), говорити почала рано, відтак хіба могла бути інша мова поряд зі мною, окрім російської?

До речі, і зараз я живу у місті, де українська – така рідкість, що можна заносити до Червоної книги тих, хто на вулиці розмовляють українською. Я спробувала, тож знаю, наскільки це складно у буденному житті.

Тоді звідки узялася ця палка любов до всього українського? Звідки я витягаю слова і як складаю їх у фрази? Чому у мене виходить?

Не кажіть, що це тільки генетична пам'ять. Ні, я в це не вірю. Далі більше щось набагато глибше, ніж звичайна двомовність.

Є сила та любов. Є вірність своєму.

Є патріотизм (не порожнє слово!).

Чим старшою стаю, тим більше люблю свою країну і свою мову.

Відтак для мене Україна починається з української мови.

Зима – то час переосмислення. Зупинка перед новим циклом, коли небо темніше, а зорі яскравіші, і відчуття загострюються разом із морозом, що голками колить щоки. Зимою купую грейпфрути – сублімую усю гіркоту життя у рожево-червоних фруктах, ніби сподіваюсь, що вона зникне, і залишиться тільки сік – п'янкий, леді терпкій смак приємних спогадів про ті дні, коли не було війни і були із нами ті, хто бути і повинен. Про дні, коли вірилося у світле, і не треба було розрізняти товщину і класи бронежилетів. Чому мені досі болить? Скільки часу пройшло, скільки життів промайнуло... а досі болить. Ніби тільки вчора ми надсиали мандаринки та дитячі малюнки, тільки позавчора співали гімн та прикрашали ялинку на Майдані. Вчора, позавчора... Чи у минулому житті?

А небо просипається на землю снігом – як тоді, як колись, як житті тому, коли ще не було на ньому крові, і тільки терикони чорніли собі на горизонті. Сніг падає, лягає, вкриває виснажену душу, і віриться у краще: що одного разу, обов'язково, уся гіркота попливє із водою до моря, і я замість грейпфруту оберу солодкий світі – зелений, соковитий, як нове життя: без гіркоти та червоного п'янкого соку, без болю та темних спогадів, зате із вірою у щасливий новий рік.

На правничі теми

У площині відзначення 100 років Українського Вільного Університету у час конференції он лайн, під впливом виступів професорів, я заставлявся над основними темами правничих студій наступних поколінь. У правовому, а то демократичному світі, різні гілки права, конституційне, кримінальне, контрактове, збиткове, адміністративне важливі і по можливостях інституцій є забезпечені. Однак деякі гілки є доволі занедбані не тільки в академічному світі, але також практичному і мабуть наспів час зокрема з огляду на нові комунікаційні можливості та наслідки прозорости, звернути особливу увагу, а саме термінологію, етику, справедливість та міжнародне право, захист людських прав та втілення зasadничих норм міжнародної поведінки.

Щодо першого, то термінологія верховенства закону давно переросла у нерозуміння, а у гіршому випадку до абсурду. Ще совети карали згідно з законом. Тобто авторитарні системи запроваджують закони також і чваняться

чи охороняються верховенством закону. Ці закони є однаке несправедливі. Виконання приписів цих законів не служить ні демократії ні людським правам. Концепція верховенства права означає запровадження справедливості у спільноті чи державі, а то і у світі. Тому і слід так і назвати, цю догму, верховенство справедливості або rule of justice. Один юрист зробив висновок, що це тільки термінологія. Але, у праві термінологія ключова. На цю тему, про справедливість та етику потрібно проводити більш сконцентровані лекції на УВУ та інших університетах, зокрема в Україні. Хочемо у майбутньому, щоби наші юристи діяли на користь справедливості та діяли завжди етично а не опортуністично. Також у своїх задумах звернув я увагу на міжнародне право бо воно найслабше діє у світі. Сто років дискутується, хто підметом міжнародного права і хоча деякі спеціалісти твердять, що колись були тільки держави, а тепер підметами є і міжнародні організації та навіть фізичні особи, це все байка бо основи міжнародної юрисдикції залежить виключно від держав а практично від сильніших держав.

При обговоренню річниці УВУ мені припало на думку ціле покоління наше котре студіювало ще перед Другою світовою війною на різних чужих а часто ворожих інститутах, а пізніше закінчувалось найвищі ступіні на УВУ після війни. Я називаю це українське покоління кращим як американське найкраще покоління. Краще тому, що його обставини були далеко складнішими і вони такими залишилися без жодної допомоги майже до їхньої смерті.

До цього покоління належали і мої батьки, але тут не мова про них, бо мій батько хоч був юристом не спеціалізувався у міжнародному праві. На думку приходить його колега з Аушвіцу, теж юрист, спеціаліст від міжнародного права, який закінчив право на Варшавському Університеті, а опісля здобув магістра і докторат на УВУ.

Він називався Борис Вітошинський. Тема його магістерської праці була “Міжнародна охорона цивільного населення в часі війни і окупації”. Це напевно була тема дуже близька до серця автора оскільки він і його рідня пережили якраз той брак міжнародної охорони. Тема докторської дисертації була “Повстанські рухи і визвольні війни під час і після 2-ої Світової війни у світлі міжнародного права.” Остання тема теж дуже близька оскільки автор був активним членом українського визвольного руху, провідним членом Організації Українських Націоналістів. Він писав ці праці не зараз після війни а двадцять, а то двадцять п'ять років після війни, тому було чимало не тільки матеріалу але дослідження, призадуми і досвіду.

Вітошинський пізніше викладав ці та другі теми міжнародного права на УВУ. Другі теми включали “Тероризм чи визвольна боротьба — проблема міжнародного права”, “Самовизначення — потоптаний принцип міжнародного

права”, “Міжнародне публічне право”, “Геноцид і міжнародне право.” Можна перечислити чимало підтем, однаке кожному ясно, що Вітошинський писав не тільки на підстави освіти, дослідження, але на підставі власного пережиття українського патріота і націоналіста. Вітошинський помер у вирі своєї політичної та наукової праці кілька місяців після проголошення Україною незалежності немов він тільки хотів дочекатися до того дня, так важливого для нього і його народу. Його праці вимагають думати і вони не закінчені бо досі і далеко після нас не буде закінчена тема міжнародного права.

От для прикладу термін геноцид має окреслення у конвенції Організації Обєднаних Націй але визнання геноциду залишається справою політичною, а не юридичною. Ізраїль не визнає жодний геноцид тільки свій власний. Україна не визнає геноциду вірменів задля дружби з Туреччиною, а Вірменія не визнала Голодомору геноцидом бо Україна не визнала вірменського геноциду. От така політична гра. Подібно, досі немає міжнародного окреслення терміну тероризм, бо тероризм для одних є визвольним рухом для других.

Чому писання націоналістичного юриста Бориса Вітошинського таке суттєве сьогодні. Бо ми знаходимось у ері глобальної політики. Немає сьогодні нічого місцевого, все має світове наслідження і міжнародне право яке має напевне найменше практичного втілення стає з кожним днем дуже важливим. Для нації, а зокрема довго поневоленої і такої що знаходиться у постійній тривозі, міжнародне товариство і його норми дуже важні. Юристи, а тим самим і студенти права мають перед собою ще більші обов'язки, як і політики, дипломати та і сама держава. От тема не тільки для академічної дискусії але також для спроб практичного втілення.

7 жовтня 2021 року
Аскольд С. Лозинський (США)

Пам'яті Івана Багряного

З великою радістю, з надзвичайним оптимізмом і натхненням зустрічаю 30-річчя незалежності України. Думки летять в минулі роки моого життя – в далекі шістдесяті й у більш близькі до нашого сьогодення роки, коли був уже свідомим громадянином і батьком двох доньок.

У війську мені довелося служити за кордоном, у країнах Європи. Звичайному хлопцю із села не з власної волі довелося брати участь у подіях, що невдовзі привели до розвалу імперії – Радянського Союзу. Працював пілотом, тож маючи природний хист спостерігати за плином часу і зміною у настроях нашого народу, прагненні до більшої свободи в молодого покоління, підтримував це в своїй душі. З важкими “потугами” вдалося уникнути вступу до лав КПРС, через що і не дослужився до великого чину в авіації.

В кінці другого тисячоліття рухнула імперія зла, і Україна, неначе Дар Господній, отримала Незалежність. Виринули з небуття твори української літератури, які раніше заборонялися або ж замовчувалися, і моя душа жадібно поглинала те, чого раніше не зناє. Багато відкрилося правди з історії моєї країни, а точніше – колишня слава Київської Русі, запорозьких козаків, епізоди боротьби нашого народу за свою свободу і вільне життя на теренах моїх пращурів. З'явилася нагода вивчати творчість нескорених українців, які все своє життя боролися за вивільнення від міцних обіймів так званого «братства». Так я познайомився з творчістю Івана Багряного, з його біографією. Якось непомітно для самого себе усвідомив, що я є українцем з діда-прадіда. Почав працювати з книгами про минуле моого народу. Вперше з великою любов'ю прочитав “Кобзар” Тараса Шевченка. Трохи згодом у мое життя увійшли книги Івана Багряного “Тигролови”, “Огненне коло”. Почав самостійно вивчати козацьку історію України за Дмитром Яворницьким.

Десь у глибинах моєї свідомості почав зароджуватися письменник. Чим більше накопичувалося у просвітленій голові правдивих історичних знань, тим дужче “свербила” правиця, аби відтворити все це у художньому слові, розповісти щось незвичайне моїм близьким, дітям, онукам, друзям...

Знову, як у молоді роки, почав багато читати. Подружився з бібліотекарями, які допомагали підбирати літературу для скорішого опанування історією моєї Батьківщині.

Коли прочитав ще роман "Людина біжить над прірвою", став розуміти глибину думок письменника, відчувати його потаємні мрії щодо подальшого майбутнього України і її народу.

Серцем усвідомив, що люди Західної України і Східної - єдиний народ у своїх прагненнях до звільнення від підступних тенет радянської ідеології. Якщо спочатку у романі "Тигролови" я бачив Григорія Многогрішного як надзвичайно сильну особистість, що прагне звільнитися від "ловців душ" із КДБ, то уже в романі "Огненне коло" головний герой Петро зі зброєю в руках постає ідейним воїном за звільнення землі української. Перипетії долі і його особисте кохання, таке вимріяне прагнення зустрітися зі своєю дівчиною таки звело Петра з нею. Але це сталося у нерівному двобої, і вони були вже не як одне ціле, а опинилися по різні боки барикади жорстокої війни. Два світових тирани, Сталін і Гітлер,

звели тисячі людей зі зброєю в руках на вбивство одне одного...

Герої книжок Івана Багряного страждають, долають власні сумніви, проте живуть чесно і вчаться перемагати. Таким бачиться і сам письменник - славний воїн з безсмертної когорти борців за омріяну незалежність.

Історія має особливість повторюватися у різних проявах через багато років... Проте це може статися і за життя однієї людини. Я прагну у своїх книгах доступатись до сердець різних людей, незалежно від віросповідання, мови та національності. Коли живемо на цій Землі, даній народу українському Господом Богом, то поважати звичаї, бачити толерантність титульної нації і сприймати її гостинність з чистим серцем має кожен. Якщо так буде і прості люди нашої з вами держави не стануть чубитися (по науськуванню), то кожна людська душа знайде прихисток на козацькій землі України.

"Слава Україні!" - "Героям Слава!"

Володимир Кільченський, лавреат Відзнаки імені Івана Багряного за 2021 рік

----- Час історії ----- **Етнічна українка Марія Свенссон - "Місіс Швеція -2018"**

Вона виборола титул "Missis Sweden International-2018" на конкурсі краси серед заміжніх дам Швеції і здобула ще чотири титули - "Missis Intercontinental International World", "Missis Best Fitness Body", "Missis Best Personality", "Missis Queen International of Scandinavien 2018".

Після перемоги на національному рівні Марія представила Швецію на Міжнародному конкурсі краси в Сінгапурі 25 жовтня - 4 листопада 2018 р. Марія Свенссон народилася в Запоріжжі, жила і навчалася в Бердянську, закінчила факультет іноземної філології Запорізького національного університету, знає вісім мов.

Працювала менеджером в литовській транспортній компанії, згодом переїхала в Данію, потім - до Швеції. Зараз вона з своєю сім'єю (чоловіком та п'ятирічною доночкою) живе в Стокгольмі, де має свою мовну школу та працює в державній школі для іноземців.

«Спеціально для «Бористену»

ВОЮВАТИ І НАВЧАТИ!

На території України ось вже сьомий рік тривають бойові дії. Називати це можна по-різному: АТО, операція Об'єднаних сил, військовий конфлікт на Сході України. Але термінологія не змінить того факту, що ось вже сім років триває війна. Жорстока і кривава. Важка і довга. Така, що забирає у родин чоловіків, синів і братів. Така, що робить молодих хлопців інвалідами у тридцять--сорок років, а дітей -- сиротами.

Вже давно стали нормою вирази «втрати на Сході України», «мінометний обстріл», «200-ті» тощо, за якими не стоять нічого, крім страху і смерті. Але є ті, хто

живуть поза цими подіями. Комусь зручно не пам'ятати, не помічати і не звертати увагу на те, що в країні війна. Такі люди навіть у соцмережах пишуть, що «втомилися від таких новин і негативу». Вони далеко від світу війни в усіх сеансах, а згадують лише, коли перемикають новини, в яких про неї говорять все менше. Або 14 жовтня, коли країна урочисто вітає Захисників.

«Скільки іще забере вона, твоїх дітей, не твоя війна?» -- співає у відомій пісні Святослав Вакарчук. Але чи справді ми можемо бути о стороно війни у своїй країні? Це питання риторичне.

Хліб, що пахне мишами

Олег Гладких – архітектор за освітою, опанував різні будівельні спеціальності, художник, один з ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській АЕС 1986 року, бойовий офіцер. Коли розпочалася анексія Криму, він пішов до військомату. -- Добровольцем? -- питаю на початку розмови.

-- Ну, під дулами автоматів нас туди не заганяли, -- відповідає він.

Про нього можна сказати так: бойовий офіцер, капітан, патріот, працелюб, чудовий сім'янин і батько трьох дітей, художник, який малює душевні пейзажі. Завдяки спорту і щоденним тренуванням виглядає набагато молодше своїх років.

Олег Михайлович на війні з її початку, коли ще слова АТО чи ООС навіть не звучали. Він прийшов туди, маючи за плечима не лише військову службу в радянській армії і військову кафедру, звання лейтенанта, але й успішний бізнес. -- Питали, чи не шкода мені бізнес, їхати на своїй машині, а якщо в ній влучати, -- згадує він.

-- А я відповідав: «А ви не думаете, що в мене влучать. Що машина? Головне людина!»

Олег Михайлович пройшов першу хвилю мобілізацію, потім четверту, був викладачем на Черкаському полігоні, а далі – відрядження, 81, 93, 30 бригади, Піски, Авдіївка, Світлодарська дуга, передова, сіра зона, а також робота в оперативному командуванні «Схід».

-- Я був на передовій і в командуванні, тому в мене була можливість скласти усю картину подій. З різних ситуацій, -- згадує він. -- Вважаю, що армія у 2015-му була сильнішою, а зараз вбили патріотичний запал і дух. Думаю, війна могла закінчитися ще тоді перемогою. Бойовий офіцер наголошує, що найскладніше у війні не тільки обстріли, але і побут.

-- Коли ти заробляєш таке захворювання, як «трофейна стопа» -- наслідки ходіння у мокрому взутті в холодну пору року місяцями і тижнями, починається запалення, -- розповідає Олег Михайлович. -- Або коли у сірій зоні: 75 метрів до позиції росіян, а кругом миші -- іх там багато, вони вже не бояться людей. Лише чекають, поки ти заснеш. А потім у солдат погрізені руки, щоки і вуха. Ти йдеш і давиш цих мишей, бо їх просто море. Або якщо не застібнув на ніч плащ-палатку, ранком ти вже у калюжі. І все сохне на тобі -- інакше ніяк. А на вулиці -- грудень. Або коли висить хліб, який пахне мишами і вкрився цвіллю, але навіть на п'яту добу він смачний, наче гістечко.

Привіз її тіло брата, але тільки половину

Олег Гладких згадує випадок, який розчулив його, дорослого і досвідченого військового, до сліз:

-- Якось виступав у школі, діти спитали: «Хтодля васгерой?» Я ірозповів історію. Іхав з Донбасу, це був грудень 2014 року, а на дорозі старенький автобус – зламався. У ньому волонтери – старенький дідусь-водій і молода дівчина років двадцяти. Я зупинився, кажу: «Я вас дотягну до Павлограда, там вже знайдете СТО». Дівчину посадив у свою машину грітися, водій сів у автобус. Розбалакалися. Потім

вона дісталася телефон, почала дзвонити сестрі і мамі. З розмови зрозумів, що дівчина вмовляє їх стати довіреними особами, щоб їй дали кредит на купівлю тепловізора! Вдумайтесь, на той час це 80 тисяч гривень, долар коштував десь 15 грн. Це колосальна сума. Дівчина бере величезний кредит, а що їй робити потім. Я знаю багато людей, для яких така сума -- взагалі не гроші. Відвернувшись, а слози течуть. І вона тоді була для мене героєм. Дівчину звали Тетяна. Кредит вона взяла, хоча були й певні проблеми. Потім життя ще декілька разів зводило її з Оlego Михайловичем.

-- Якось допоміг її братові із взуттям. нього теж великий розмір ноги, як і в мене, – 46. Взуття було важко дістати, -- розповідає чоловік. -- А потім я привіз її тіло брата. Але тільки половину -- залетіла міна, трьох розірвало на шматки, а двом вибило очі. Її батьки теж потім померли, а ми з Тетяною втратили зв'язок. Зараз він працює у сфері будівництва. А також активно займається спортом і малює.

-- Змалечку приваблювали малювання і будівництво, -- каже офіцер. -- Хотів стати художником-мультиплікатором. Картини для нього – спосіб емоційного перевантаження і пошук життєвих сил.

Ірина лікує і захищає

Ірина Хазова -- старший сержант, фельдшер медичного пункту батальону десантно-штурмової бригади. Вона служить в ЗСУ уже двадцять років.

-- Чому пішла в армію? -- каже вона. -- На той момент, напевно, хотілося спробувати щось нове для себе. Потім військова романтика: стрибки з парашутом (це була моя мрія юності), навчання. Тепер я медик, тому основні обов'язки -- лікування хворих, профілактика хвороб, заняття з особовим складом з тактичної медицини, а також медзабезпечення занять зі стрільби, водіння тощо. А тут, в зоні ООС, крім усього вищесказаного, основне мое завдання -- евакуація і надання невідкладної допомоги пораненим. До речі, я думаю, що стереотип про жінок на війні зруйновано ще 2015 року: саме тоді жінки-медики першими поїхали на війну. Було багато жінок-добровольців: медиків і волонтерів. А зараз багато жінок різних військових спеціальностей. Вони не гірше за чоловіків справляються зі своїми обов'язками! - Ірину на службі вражают люди.

-- Медики, просто добровольці, які абсолютно безкорисливо нарівні з нами, професійними військовими, надавали допомогу і вивозили поранених. Часто хворі, вони покинули хорошу роботу, теплі будинки, жили і харчувалися, як доведеться! -- говорить вона. Для тих же, хто втомися від війни, якої не бачив, у Ірини відповідь однозначна:

-- А чи є сенс, щось їм говорити? Нехай, напевно, відпочивають, адже головне, щоб було більше тих, хто не втомився.

Упораємося. З нами правда і Бог!

Не зрадила мрію дитинства

Тетяна Квятковська з дитинства мріяла працювати в поліції, але батьки наполягли, щоб вона вступила в цивільний виш на економічний факультет, який вона закінчила з відзнакою. Але мрія її не полищала -- дівчина пішла навчатися до військової кафедри і отримала звання молодшого лейтенанта. Вона добре розуміє, що в такі важкі часи вона буде корисна країні саме там -- на війні.

-- Я командир інженерно-технічного взводу, інженерно-технічної роти групи інженерно-технічного забезпечення, -- розповідає Тетяна. -- Відповідаю за бойову готовність взводу, успішність виконання завдань, підготовку, виховання, морально-психологічний стан, дисципліну і ще багато чого.

Дівчина зазначає, що за такий довгий термін війни в країні жінки і чоловіки воюють і працюють разом, обіймають різні посади -- і це нікого не дивує:

-- Жінка може у критичній ситуації чітко, виважено, без зайвих емоцій здолати все. Наші жінки-військові заради країни і народу несуть службу з гідністю, долають усі стереотипи, повірте мені! Ми всі -- частина одного цілого! І недарма девіз десантно-штурмових військ -- «Завжди перші!» Адже ми дійсно такі!

Тетяна дивується, як можна втомитися від війни, яку бачив лише в телевізорі:

-- Можна переключити новини і змінити картинку на щось приємне і позитивне. А солдат, який в зоні ООС бачить зовсім інше, не може змінити свою реальність! Шкода, що багато хто цього не розуміє!

де у Дніпрі готують майбутніх військових?

У нашому місті таких закладів п'ять: фахівців готує Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпровський державний медичний університет, Дніпровський національний університет залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна і Університет митної справи та фінансів. Саме в останньому навчальному закладі військова кафедра з'явилася нещодавно – 2019 року. Це вперше за часи Незалежності.

І тут є унікальні спеціальності, якими не може похизуватися жоден інший дніпровський виш!

-- На нашій кафедрі готують офіцерів запасу за чотирима військово-обліковими спеціальностями: «Бойове застосування змішаних з'єднань, військових частин і підрозділів зв'язку (крім підрозділів і військових частин зв'язку та радіотехнічного забезпечення авіації)», «Організація фельд'єгерсько-поштового зв'язку», «Математичне та програмне забезпечення функціонування автоматизованих систем, систем захисту інформації та кібернетичної безпеки», «Організація морально-психологічного забезпечення військ (сил)», -- зазначає Олег Поплавський, професор, підполковник ЗСУ, завідувач кафедри військової підготовки Університету митної справи та фінансів. -- Наш виш -- перший, що за часи Незалежності отримав доручення від Міноборони та Міністерства освіти і науки готувати офіцерів. Наші викладачі -- це кадрові офіцери. Вони фахівці у тих галузях, за якими готують майбутніх офіцерів. Вимоги для вступу на військову кафедру -- тестування, співбесіда і виконання нормативів із фізпідготовки. Такі ж, що й під час вступу до військових навчальних закладів. Звичайно, серед вступників є і хлопці, і дівчата! Сьогодні на кафедрі військової підготовки навчаються 297 курсантів, трьох відрахували за невиконання умов контракту.

Дарина Сухоніс-Табацька, фото з особистих архівів героїв матеріалу.

"Історія"

"ТРАПЛЯЮТЬСЯ І МІЖ НАМИ ЛЮДИ, ЩО ЦІЛУЮЧИ В РУКУ МОСКОВСЬКОГО ОРДИНЦЯ ВМІЮТЬ ДОСЯГАТИ ВИСОКОГО РІВНЯ САМОВДОВЛЕННЯ"

**Продовження. Початок
у журналі "Бористен" за
вересень, 2021 р**

Надійшов тяжкий 1839 рік і з царської намови унійний єпископ Семашко перетягнув фальшивим способом 10 мільйонів українсько-білоруських уніатів (тобто греко-католиків) до російського православ'я. І таки після свого 140-ліття тривання в "унії" (і єдності з Римом) наші земляки перейшли на службу до "царесла'я". Щоправда українська Холмщина задержала своє українське католицтво іще до 1875 року. Але і тоді Пратулинським мученикам довелось власною кров'ю захищати свою українську церковну обрядовість від московського православ'я. Російські державні діячі і церковні ієрархи не можуть стерпіти, що українці шанують свою (українську все таки) церковну традицію і скоріше готові визнати зверхність папи (голови світового християнства) ніж скомпрометовану владу Московського Патріарха, чоловитного лакея світського російського монарха. (P.S. Мусимо пам'ятати, що Українська Православна Церква зрікаючись у 1596 р. сумнівної "опіки" /Царгородського Патріарха, який став слухняним службовцем турецького султана/, і приймаючи опіку римського папи /незалежного від жодних світських монархів/ вирішила /за згодою папи/ заховати без змін свою теперішню церковну обрядовість. Отже, не було тоді там "зради батьківської віри" - як брехливо гоносять прихильники російського православ'я.)

Щоб не розминутися з правою,

мусимо згодитись зі сумними фактами, що і деякі греко-католицькі отці під впливом антиукраїнської брехливої пропаганди попадали часом в стан запаморочення. Ось приклади:

- 1) Греко-католицький Станіславівський єпископ Григорій Хомишин з власної ініціативи до своїх священичих обов'язків ввів елементи латинських практик, які суперечили церковним звичаям (напр. целібат тощо).
 - 2) Отець Богдан Круба — парох греко-католицької парафії Миколая Чарнецького у Варшаві вирішив служити Святу Літургію польською мовою.
- Вище вказані оригінальні нововведення у нашій церковній практиці заподіяли (і дальнє заподіють) багато шкоди нашій церкві.

В часи Весни народів у 1848 р. в Західній Україні (під австрійською анексією) пробудився український рух в області релігійній, суспільній і культурній. Першими діячами згаданого відродження були греко-католицькі священики. І праця їх почала приносити сподівану користь.

Росія зацікавлена у ліквідації українського відродження (навіть під австрійською анексією), прислала до Галичини свого агента - професора Михайла Погодіна. Його завданням було заснувати між галицькими українцями московофільську партію.

Так і сталося. Фінансово підтримана російськими рублями, галицька безідейна біднота охоче приїдналась до новоствореного московофільського руху, який в роках 1860-1880 втішався великою популярністю. Ідеологи московофільства вважали усі українські регіони

(Закарпаття, Галичину, Буковину) як і саму Наддніпрянську Україну єдиною російською територією. Дійшло до великої компрометації коли московофіли захотіли приєднатися до російської літератури і до тої “своєї” “рідної” мови включилися при допомозі свого “язичя”. Це вершина штубацтва, примітивізму і лайдацтва. Діячі низького рівня не знали добре ані чужих мов ані своєї тому їх “язичие” завжди мало комічно-компрометуючий характер. Пропаганда російського мілітаризму і деспотизму царської влади мала шкідливий характер для поневолених українців і для системи європейської дипломатії (до I св. війни). Джерело слов'янофільства і московофільства повстало в Росії у XIX ст. і його наслідки повинні принести конкретну користь саме Росії. Такі були сподівання царського уряду і тому численні московські агенти поширювали оцю продажну ідеологію та добре оплачували її прихильників. Між українцями найбільш завербованими агентами московофільства були райони Галичини, Закарпаття і Буковини. Москвофільський рух в початках ХХ ст. був викорінений з Галичини і тоді він з'явився на Лемківщині. Там же домінуючу пропаганду московофільства взяло на себе, штучно створене російське православ'я, яке за російські гроші витісняло (місцями) український греко-католицизм, який там панував від початку XVIII століття. Щоб краще російське православ'я закоріnilося між лемками, російська влада пропонувала лемківській молоді вчитись у холмській православній семінарії (а був тоді цей терен в російській державі). Закінчивши семінарію, молоді лемки повертали на Лемківщину й там працювали парохами-попами новоутворених православних парафій.

Вони таємним шляхом одержували з Росії фінансову допомогу, яка ім дозволяла безвідплатно, своїм парафіям, чинити деякі послуги (похорони, шлюби, хрестини). Бідні селяни охоче

покидали свої греко-католицькі парафії і переходили до православних.

Таким способом Росія на українському терені купувала собі симпатиків і прихильників. Коли вибухнула I св. війна і у 1914 р. російські війська зайняли Галичину (і частину Лемківщини), московофільської орієнтації лемки, російські наступаючі війська прийняли як “рідних братів”. А “рідні восточні брати” поки дійшли до лемківських Карпат встигли багато шкоди наробити і українським галичанам іх національному відродженню. Москалі брутално нищили греко-католицькі церкви, били і вивозили в Росію українських єпископів і священиків, скасовували школи з українськими класами, а на їх місце відкривали школи з обов'язковою науковою російською мовою. Бібліотеки Просвіти з багатою українською літературою були нищені. Лемківські московофіли, по змозі, скрізь допомагали агресивним москалям нищити здобутки українського відродження і добровільно служили їм своєю розвідкою у воєнних діях. Такої нікчемної зради не вдалось приховати і після втечі московських військ, австрійські військові суди карали зрадників і шибеницями і концентраційним табором у Талергофі. Зрадливі лемківські московофіли своєю непродуманою акцією допомагати російським агресорам принесли багато шкоди і галичанам, і навіть своїм лемкам, бо згодом австрійська влада гостро карала своїх лемківських громадян за зраду і дію на користь чужої і ворожої Росії. В таких обставинах був повіщений лемківський православний піп Максим Сандович на ринку лемківського містечка. “Помилково” мадярські війська також арештували і вбивали припадкових галичан, що себе називали “русинами”. Під кінець ХХ століття Польська Православна Церква визнала зрадника М. Сандовича - “святым”, а могили російських вояків, що загинули (у 1914 р.) на Лемківщині донині вшановуються місцевими московофілами.

Приспане за санації лемківське москоофільство раптово відродилося у II половині ХХ ст. скріплюючи свої контакти з Москвою і відкрито демонструючи ворожнечу до українства. Діючий у Польщі російський агент Едуард Прус вголос заявив, що утворить він між лемками "новий 40-тисячний лемківський народ" і таким чином побільшить він число слов'янських народів. Забув злочинний більшовицький агітатор пригадати, що "змонголізована" Росія методично (від Петра I) винищує своїх слов'янських сусідів - українців і білорусів. Отож наміром Кремля є нищити, а не утворювати нові слов'янські народи, хоч на лицемірній пропаганді слов'янофільства Москва віддавна буде свою гегемоністичну позицію в слов'янському світі. Внаслідок примусового переселення у 1946 р. частина лемків опинилася в районі Донбасу. Тепер російські війська ведуть там свою безправну і злочинну війну. Місцевий (донбаський) лемко брав участь в обороні своєї Донбащини і був наочним свідком як його бойового друга москалі захопили в полон і один з них (на очах полонених) ножем відрізав йому голову. Про гуманітаризм і людяність славних московських військ, ми чули віддавна, але що в російській армії понад 70% вояків має монгольське походження і монгольсько-азійську ментальність знає між нами мало хто.

В такій ситуації маємо оправдане право запитати нашого (одураченого Москвою) малоосвіченого лемка: які то московські достоїнства причинились до того, що лемки добровільно і так гаряче "кохають" (без взаємності) свого змонголізованого "московського брата"? Між депортованими (у 1947 р.) на Сілезію лемками зустрічав я людей поважних, мудрих і свідомих своєї долі. Вони іноді допитувались чому зрадливий москаль переніс нашого заслуженого Шелеста з Києва, а на його місце прислав здегенерованого ренегата Щербицького? Доля рідної України їх до живого турбувала і вони від москоофільства

держались здалека. Між лемками зустрічав я немало мудрих і правдивих патріотів, які своє існування в'язали з українською нацією, бо мали свідомість, що їх далекі предки переселились якраз в Карпатські гори, а Південно-Правобережна Україна - це їх Прабатьківщина. Подаю їх прізвища: Михайло Ковальський, Киселевський (з Лігниці), вчитель Стефура (з Кемблова), керівник ансамблю Трохановський (Лігниччина), Анатолій Кобеляк (Варшава) і багато інших, яких прізвища вже не пам'ятаю. Видатний музиколог Я. Полянський не мав доброї філологічно-історичної освіти і все своє життя намагався зрозуміти де його місце. Лемком гідним найбільшої уваги і найбільшої пошани був мгр Іван Співак зі Сяніччини. Його страждана біографія - це славний приклад воюючої боротьби за українську тотожність лемківського племені. Скрізь, де він появився, знаходив природну пошану і захоплення з боку свідомих українців. Свідомо поїхав до трудної Лігниці і там ціле своє педагогічне життя присвятив праці з лемківською молоддю у IV українському лиції. Там свою працю починав він від 1963 року (аж до відходу на пенсію). Був і я свідком як І. С. зустрічався кілька разів у Києві з лемками, які приїжджали до нього з Донбасу, щоб підтримати зі своїм земляком приязній контакт. Бувало, що і їх Співак запрошуєвав до Польщі на лемківські фестивалі. Як же мені прикро спостерігати, що лемківські москофіли з Лігниці свідомо ігнорують у своїх спогадах постати цієї видатної і незабутньої особи! Історія північно-карпатських лемків зафіксувала ось такий прикрай інцидент: у 1768 р. на Правобережній Україні повстала т. зв. Барська конфедерація. Заїніціювали її в основному польські магнати і інші прихильники шляхетської самоволі (на Правобережній Україні). Терористичні і каральні дії конфедератів провокували протести і відплатні акції українського покривданого населення. Конфедерати очолені жорстоким генералом Казімежом Пулаським брутально розправлялись

з повсталим людом, але під його напором загони Пуласького були примушенні відступити до Польщі. Уникаючи припадкових сутичок з російськими військами, які прибули до Речі Посполитої (щоб її анексувати), К. Пуласький зі своїм військом вирушив на захід безпечними шляхами північного Прикарпаття, якраз через ті околиці де проживали русини-лемки. Лемківські верховинці - населення мирне і спокійне не входило в жодні конфлікти з мандруючими польськими вояками, і тим більше було здивоване незрозумілою поведінкою поляків, які виконуючи накази свого кровожадного командира Казімежа Пуласького допустилися звичайного бандитизму. Вони ловили припадкових мужчин і без жодних пояснень вішали їх на гілляках дерев, що росли на недалеких пагорбах. Згадані факти мали місце в роках 1771-1775. Місцеві лемки довгий час берегли в своїй пам'яті оцей бандитський погром, не розуміючи навіть його причин. А питання це для істориків видається як найбільш очевидне. Отже попробуємо його пояснити: воюючи з русинами-українцями на Правобережній Україні, поляки добре пізнали їх поведінку і мову. Появившись на Прикарпатті воякам Пуласького відавалось, що й тут проживають представники того самого українського етносу з яким вони недавно воювали. Події ці засвідчують, що тодішня (XVIII-вічна) розмовна мова карпатських лемків не відрізнялась багато від мови споріднених з ними південноукраїнських селян. Пригадаймо, що в кінці XV століття частина наддніпрянських племен (уличів і тиверців) втікаючи від загрози з боку агресивних кримських татар подались на добровільну еміграцію, яка їх довела до незаселених районів Прикарпаття (межуючим з польським, на півночі, і словацьким, на півдні, народами). Немає сумнівів, що оці тиверці і уличі, відірвавшись від рідних (українських) земель і земляків, загосподарювались в нових карпатських умовах і проживаючи

там біля 280 літ (до часу появи "барських конфедератів" Казімежа Пуласького) ще не встигли затратити своєї рідної мови, щоправда назвали її "руською", або "лемківською". Згадані факти недвозначно засвідчують про південно-українське походження карпатських русинів-лемків. (Для цікавості варто пригадати, що у Західній Галичині до кінця XIX століття місцеві українці називали себе "русинами", сигналізуючи тим самим свій зв'язок зі староукраїнською державою - Київською Руссю).

Лемківщина може пишатися своїми видатними діячами заслуженими в області літератури, музики та церковної служби. Тут в першу чергу треба виявити вельми заслуженого Львівського Митрополита Йосипа Сембраторовича (†1885 р.), який дуже цікавився матеріальним життям своєї пастви та намагався допомогти їй у зліднях щоденного життя. Щоб припинити примусове пияцтво, митрополит видав заборону насильно продавати селянам горілку у корчмах. Корчми ці стояли у панських володіннях і багаті землевласники забирали собі частину придбаних доходів. Турбуючись про власний інтерес багачі (поляки в даному випадку) внесли скаргу на митрополита Йосипа Сембраторовича до віденського уряду і постанова митрополита була скасована (на шкоду бідних селян). З такої причини і сам Митрополит був примушений зректися свого сану. Наступним Львівським митрополитом був (племінник попереднього) кардинал Сильвестр Сембраторович (1885-1898 рр). Він був ієрархом дуже освіченим і ревним адміністратором Української Греко-Католицької Церкви. Нагадаймо, що обидва згадані митрополити були лемками. До діячів української (лемківської) культури належав м.ін. поет Богдан І. Антонич, професор германістики і української філології М. Вислоцький, а також славні бандурристки сестри Байко (3 особи). Очевидно не мо-

жна забувати про видатного популяризатора лемківського пісенного фольклору Ярослава Полянського, і відомого лемківського маляра-примітивіста Никифора Дровняка. Не можна тут не згадати великого мученика за свою віру і свій народ - в'язня концтабору у Явожні, лемка отця Степана Дзюбіну. До видатних діячів лемківського питання треба зарахувати: лемкинью (вчительку) Стефанію Яворницьку, неперевершеного активіста-поета Василя Шляхту, який майстерно змалював красу свого племені і своєї втраченої Лемківщини. Лемківська сім'я Підліпчаків віддавна стисло пов'язана з к/o діяльністю та церковною традицією наших переселенців з "Акції Віслі". Вельми заслужений для Української Греко-Католицької Церкви доктор (лемко) Аркадій Трохановський недавно був висвячений на єпископа новоутвореної Ольштинсько-Гданської єпархії. Факт цей є значущою подією в релігійному житті нашого поселення у Північно-Східній Польщі.

Україна без застережень прийняла лемківську культуру як власну. Особисто я чув у 1963 р. як на Київському фестивалі українського фольклору звучали також лемківські пісні м. ін. "Ой верше мій верше", "Як я си заспівам", "Забрала мі вода млин" та ін. Лемківська говірка віддавна була визнана мовознавцями як діалектний говір українського південно-західного наріччя. Але з шовіністичних причин російських політиків, лемківське питання включили вони до проблематики російської. Це однозвидівантіукраїнської кампанії розрахованої на розбиття єдності української нації. Московія іще з XVII ст. почала між українцями (за гроші) купувати собі саботажників і прихильників московського православ'я. Пізніше, бо у II пол. XIX ст., Росія за власні кошти фінансувала (між галичанами і закарпатцями) зародження антиукраїнського москофільського руху, який увесь український народ визнав частиною "великого російського народу".

Викладач укр. історії і літератури проф. Володимир Посацький авторитетено заявив: "Москофільство" - це зараза на здоровому організмі України". Крашої дефініції трудно видумати. Знаємо, що всяке москофільство, що виникало між українцями було ініційоване і фінансоване Москвою, бо трудно собі уявити, щоб наш "русин" до тої міри затратив здоровий глупзд і почуття стиду, щоб добровільно і з власної волі виступати проти "своїх".

Якщо вже і наші лемки занюхали "братню душу" в особі типового росіяніна, то треба їм знати, що в оцій "братній душі" дрімає понад 70% монгольської ментальності азіата і менше 30% вдачі східного слов'янина. Трохи зросійшаний монгол, хоч засвоїв слов'янську мову (і православ'я) то все таки ніколи не зрікався своєї азійської вдачі і злочинної ментальності. Отож в погоні за конем вдалось вам зловити осла, а це не те саме!

Стойть гарячий вересень 1963 р. і я стою у студентському натовпі при вході до деканату. Раптом побіч мене зустрілось двох польських професорів і з великими емоціями півголосом розмовляли про нещоденну подію. Йшлося про те, що недавно горіла університецька бібліотека у Києві. Згоріли там найцінніші пам'ятки староукраїнського письменства, а також правові акти державної адміністрації. Професори виявили, що злочинного підпалу вчинив якийсь Погружальський (якого задержали). Повідомлені про пожежу київські пожежники іще чотири доби "гасили огонь" і принагідно сильним струменем води донищували залишки староукраїнських скарбів. Згадані співрозмовники (професори) були несамовито здивовані, що в нинішньому цивілізованому світі ще трапляються такі ганебні і варварські ексцеси, які мають одну мету - знищити дорогоцінні скарби свого сусіда, щоб згодом його культурні надбання приписати собі. Згадали вони також, що перше варварське спалення арабами славної Александрійської біблі -

отеки відбулось у VII столітті н.е., а київська книгозбірня дочекалась такого (другого) варварства тринадцять століть пізніше. І тут московська змонголізованая стратегія пішла протерим азійським шляхом.

Антиукраїнські провокаційні стремління Москви тривали від половини XVII ст. і поступово набирали ворожого характеру. Спочатку йшла боротьба з українською мовою, з україномовною православною церквою, а потім пішла брутална боротьба проти новоутвореної української держави та її провідників. Великих масштабів набрали підступні заходи спрямовані в бік ліквідації української національної ідеї та прискореного зросійщення. Незвичним способом денационалізації неросійських народів в Радянському Союзі був ганебний експеримент з т.зв. БАМ-ом.

Там громаджено молодь з усіх радянських республік, щоб у сприятливих умовах “вільної любові” доводити до

збільшеного народжування дітей, які з конечності стануть російськомовними. І таким способом влада стимулювала чисельний ріст російської нації. В шкільництві і адміністрації Москва накинула обов’язок вживати тільки російську мову, а в засобах масової інформації проголошувано “вищість російської культури” і рекламиовано провідну роль “російського народу” в державі. Російську мову треба визнати “мовою міжнаціональної комунікації”. Російська Православна Церква, так як і раніше “Комуністична партія Рад. Союзу” виконує роль вірного прислужника кремлівських володарів. Підпалбібліотеки у Києві агентом Погружальським (ніби добровільно) був виконаний з наказу відповідних державних органів і точно сприяв внутрішній російській політиці розрахованій на збільшення ролі домінуючому в державі (СССР) російському народові. Примітивна, брехлива і образлива балачка деяких ієрархів правосл. церкви, що нібито Київська Русь увідділенні від Росії немогла існувати, а перші українські князі Х-XIII століття - це також державні діячі “Великої Росії”. А правда ось така: Володимир Великий у 988 р. християнізував Русь-Україну, а до Московщини релігія та докотилася після 150 літ пізніше. Запізнена в своєму цивілізаційному розвитку Московія не могла бути і не була довгі століття державою європейського просвітництва. Там довго (до Петра I) панувало (з висловом В.Леніна) “азійське варварство”. Азійський (монгольського хову) деспотизм центральної державної влади майже незмінно докотився і до наших днів, де громадян трактується як анемічну масу безвольних піневільників. Навіть українська шляхта в часах Б.Хмельницького боронилась від єдинання з Московією з уваги на напівдікі і примітивні умови життя там домінуючі. Компліменти російських церковних ієрархів відносно свободного життя у вольній і достатній Росії є безстыдним шахрайством, а вони, прислужники

| деспотичної влади, завжди її вихваляли “під небеса” не рахуючись з правою. Проте зарубіжну “темноту” можна брехливо одурити. Так і робиться. Час від часу “вибухають” дивовижні острівці московофільства спрагненого єднатись з московсько-монгольським “братом” і спрагнені їх “достатнього життя”. Знаємо, що оті аматори монгольських звичаїв ніколи в Росії не були, бо ті що були навіки розпрощалися з пропагандовою “країною щастя і достатку”. Приватно кажучи, я не розумію, чому наші лемківські московфіли ставляться до своїх українських земляків дуже вороже, єднаючись в тій справі з шовіністичними москалями. І чи взагалі в тій безумній фанаберії є якась логіка? Верхом всякої аномалії і нестерпного дурацтва є комічна вульгаризація і деформація лемківського діалектного словництва. І таке дивовижне “хуліганство” творять піванальфабети, які ніколи не мали контакту з філологічним трактуванням питань історичної граматики.

Але висловлюю думку, що фанаберія оця вкінці закінчиться, бо жодна аномалія не може тривати вічно !!!

**Михайло Шумада
м. Ольштин, Польща**

Зберігаємо чистоту рідної мови

Чи годиться така реклама?

Відвідувачі Львова помічають м. ін. таку рекламу на трамваях: *Сантехніка "Русалка Дністрова"*.

Це дуже ефективний доказ нашого упадку. Ідеться про крамницю будівельних матеріалів на вул. Кульпарківській, 155. Колись у цьому приміщенні була крамниця книжок із дуже доречною назвою "Русалка Дністрова". Не витримавши конкуренції, крамниця перестала існувати, а нові господарі – продавці різних будівельних матеріалів -- зберегли давню назву, бо сподобалася їм.

Така назва – це велика наруга над пам'яттю М. Шашкевича, "Руської Трійці" загалом. Однаке, можна мати жаль до керівників міста, освітян, просвітян, письменників, працівників музеїв, які дозволяють на таке, мовляв їх ніхто не слухає.

Іван Франко, що добре знався і на наших цінностях, і на апатії, писав:

*Говори, хай слів твоїх
розумних жахається
Слямазарність, бездарність
стара,
Хоч би ушам глухим, до німої
гори, --Говори!*

(Вірш "Зоні Юзичинській",
3 лютого 1916 р.)

Чи справді давно тому?

Хтось каже "давно тому", а можна було обійтися одним словом давно, недавно прочитав речення, що "йому завдячуємо широку картину", а треба було поставити іменник картина в орудному відмінку або взагалі перефразувати: "завдяки йому перед нами розгорнулася широка картина".

Відбував покарання чи карався?

У засобах масової інформації часто читаемо і з живих уст чуємо, що за

**Рубрика
Миколи Дупляка**

радянських часів хтось "відбував покарання на Колимі (на Соловках, в Інті і т. д.)". При цьому йдеться не про розбишак, головорізів чи злодіїв, а про стійких патріотів, справжніх громадян, єдина "винна" яких полягала в любові до свого поневоленого краю.

То ж, мабуть, правильніше було б ужити слово "карався (лася) (на Колимі, на Соловках, в Інті і т. д.)".

Нагадувати чи скидатися?

"Лъко Голубчик нагадував тепер настовбурченого горобця"; "В цей час скеля нагадує давню, як дума, вежу".

Наша класика й народне мовлення вживали дієслова нагадувати тільки в розумінні "відтворювати в пам'яті", а не "створювати в уяві образ", як це зроблено в наведених сучасних фразах: "Смерті сподіваюся, а ридаю, моя дитина", як я нагадаю Катерину" (Т. Шевченко); "Нагадаєш же мені, щоб я не забула, що мати веліла" (Словник Б. Грінченка). Якщо ж треба було висловитися, що зовнішній вигляд чогось створює в уяві певний образ, тоді українські класики й народне мовлення шукали інших слів: "Навершині і ворона скидається на орла" (приказка);

"Вона була схожа на Нимидору" I Нечуй-Левицький); "Ой, як уже ви подібні до моого покійного брата!" (з живих уст).

Авторам наведених на початку фраз треба було написати: *"Ілько Голубчик був тепер подібний до настовбурченого горобця"; "В цей час скеля скидається на давню, як дума, вежу".*

Що "має місце"?

Мова деяких українських правоохоронних та інших державних органів звучить дуже нелітературно та непривабливо; засмічена різними штампами, нібито з претензією на вишуканість. Це на кожному "кроці" вживання слова "даний" замість "цей", уживання інших неоковирних сполучень тощо.

Ось, наприклад: *"Суддя Вовк повідомив: Має місце недоставка підсудного Луценка до суду"*. А можна було сказати простіше: "Суддя Вовк повідомив, що підсудного не привезли до суду". А тут "має місце", "недоставка" -- ось які дурощі, -- не без гіркоти спостерігає знаний мовознавець Микола Лесюк.

Виникає чи постає питання?

"Збудували вони такий великий будинок, а питаеться -- для кого, хто в нім жити буде?" – читаємо в газеті, і відразу впадає в очі слово питаеться, зовсім недоречне тут у такій формі. Автор статті буквально переклав російську фразу "а спрашивається – для кого".

Дієслово питатися в українській мові стоїть завжди в особовій формі: "Посіяно, поорано, та й нікому жати, питаеться син матусі: -- "Що будемо діяти?" (народна пісня).

У тих же випадках, де мовиться, що виникає питання, відповідно до російського вислову спрашивається треба писати постає (виникає) питання: "Навіщо ж нам, постає питання, війна?" (П. Тичина); спитати б: "Він усе мудрує над книжками, а спитати б": чи їстиме він з того хліб?" (з живих уст).

Отож, і в газетній фразі треба було б написати: "... а спитати б – для кого...?"

На жаль, у засобах масової інформації і тепер трапляються такі помилки.\

Про мову Укрінформу

Усі носії мови, зокрема працівники пера, повинні плекати кожне слово, кожний вислів, оберігати норми, що їх виробила собі українська мова.

Гортуючи окремі випуски Укрінформу, переконуємося, що загалом автори повідомлень уважно ставляться до свого мовлення, в них можна багато дечого навчитися, але трапляються й вельми сумнівні моменти.

Дуже прикро вражає надзвичайно велика кількість пасивних конструкцій, ужитих всупереч нормам української мови. Для неї характерні активні конструкції та безособові дієслівні форми на -но, -то, пор.: "Після короткого обговорення було прийнято законопроект у першому читанні". "Ним (законом) вводяться норми, які діють у перехідний період".

А ось ще один приклад аж ніяк не української конструкції: "... інформує про врученння Президентом України ордена "За заслуги" відомому американському політичному діячеві Генрі Кіссінджеру.

Інша дошкульна помилка – це аналітичні форми ступеньованих прикметників ("більш активне", "найбільш впливовими") замість синтетичних ("активніше", "найвпливовішими"), властивих нашому мовожитку.

Слова і вислови, що засмічують нашу мову

*"в кінці кінців" замість "кінець кінцем", "зреєтвою",
 "внушати" замість "навіювати",
 "викликати", "прищеплювати",
 "всенкомат" замість "військкомат",
 "воздушний" замість "повітряний"
 "возмущатися" замість
 "обурюватися",
 "волокита" замість "тяганина",
 "зволікання",
 "вопіющий" замість "кричущий",
 "вот" замість "от", "ось",
 "глохнути" замість "глухнути",
 "глумення" замість "глузування",
 "знущання",
 "громовідівід" замість "громозвід",
 "дайшник" замість "дайльник",
 "дирочка" замість "дірочка",
 "добавка" замість "додаток"*

Люди читають Біблію

На адресу радіопрограми «Відвертість» надійшли листи від наших слухачів.

Ось пише Микола Орел з Донбасу: «Я звичайний бухгалтер, все життя так і пропрацював та й не жалкую. Не всім же бути президентами і міністрами. Зараз хоча й на пенсії, а працюю, бо ні кому. Молодь хоче більше грошей і щоб нічого не робить. Їм аби сидіть в комп'ютерах і на світ дивитися через соціальні мережі. Я теж на старості того комп'ютера освоїв, а пташок люблю слухати живцем, а не через навушники. Ви вже вибачайте, у мене до вас конкретного запитання немає, ваші розповіді слухаю, вони мені всі зрозумілі, доступні так що чого ж і питати. Просто захотілося поділитися роздумами про наше життя сучасне і найбільшу проблему в ньому. А проблем вистачає і кожен має свою. У кого що свербить, то той те й чуха, як у нас кажуть. Я ж бачу основну проблему в тому, що у нас неправильне виховання молоді зараз. Вірніше виховання ніякого і немає. Розумію, так було завжди, що

старші на молодь бурчали, завжди були незадоволені новим поколінням. Воно таке. Але зараз, як по мені, то взагалі біда.

В школах їх до пуття не вчать, в інститутах тільки й дивляться, щоб гроши платили, а про все інше їм байдуже. Це я кажу бо маю своїх дітей і онуків, так що не видумую нічого. Всі покоління виростали на прикладах видатних людей. З них брали приклад, на них орієнтувалися. У сучасної молоді таких прикладів немає, а значить і системи виховання правильної людини немає. Хай там що, а навіть у Радянському союзі була система виховання, була моральності, відповідальність, повага до старших, до батьків. Сучасна молодь, та й середнє покоління якесь безпринципне, порожнє, бездуховне.

Не все, звичайно, але ж явна більшість. Я з самого боку стараюся як можу щось у цьому питанні вирішити, але вони мене в кращому разі пошлють туди, куди я дізнався вже в дуже дорослому віці, а вони це знають вже. А хорошого вони не знають, їм не нада. Ви правильно робите, розказуєте про Бога, про Апостолів, про світле. От тільки чи вони вас слухають, а якщо слухають, то чи чують? Як ото і що зробити, щоб до них дестукатися? То ж біда. А що далі буде? Які будуть подальші покоління? Йде виродження людей. Я вже людина літня, своє прожив, а так не хочеться щоб діти моїх дітей, моїх онуків жили в світі бездуховності, в світі зла і неправди. Дуже не хочеться. А бачу всіх це влаштовує, ні кому діла до того немає. Вчителі з інститутів виходять геть ненавчені, їх самих ще вчити довго треба, викладачі в ВУЗах лише про гроши думають, а про лікарів вже не кажу. Біда. Тож може ви про таке в передачах

скажете, може вас почують, бо мене не чує ніхто. З повагою писав Микола Орел з Миколаївки на Донбасі».

Статистика свідчить, що сучасні діти витрачають приблизно 30 годин на тиждень у школах, де їх навчають ідеям, діаметрально протилежним біблійним істинам, наприклад, про еволюцію тощо. Потім вони повертаються додому, щоби провести ще 30 годин на тиждень перед телевізором та отримати порцію розпусної реклами, або ж в інтернеті та соцмережах, переписуючись один із одним або граючи в онлайн-ігри. Разом з тим, час, проведений у церковному класі, становить 45 хвилин на тиждень. Тож не дивно, що наші молоді люди залишають домівки без християнського світогляду. Вони не тільки надійно не вкоренились у вірі, але вони також не навчені розумно розглядати переконання скептиків, які неминуче кинуть виклик їхній вірі. Більшість цих студентів не готова увійти до навчальних приміщень вузів, де переважна частина професорів вороже налаштована до християн і використовує кожну можливість принизити їх та їхню віру.

Це наслідок тривалого періоду безбожництва в Радянському Союзі. Немає сумнівів, що головним фактором того, чи залишаться молоді люди у християнській вірі, чи ж відійдуть від неї, є вплив батьків. Як говориться в книзі Приповістей: «Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї» (22:6). Одне дослідження виявило, що якщо обое віруючих батьків були вірними й активними у церкві, то їхні діти залишалися у вірі. Якщо тільки один із батьків був активний, менше дітей залишалося у вірі. Коли жоден із батьків не був особливо активним, лише половина їхніх дітей залишалася. А в тих випадках, коли обое батьків були зовсім неактивними і лише час від часу відвідували церкву, співвідношення падало майже до нуля.

Підлітки мають бути здатними піти

з дому цілком підготовленими до того, щоб уміти відповісти своїм друзям нам запитання:

Чи існує Бог? Чому Бог допускає біль і страждання у світі? Чи Біблія є істиною? Чи існує абсолютна істина взагалі? Наша молодь повинна бути підготовлена до інтелектуально складних питань і духовного протистояння, з якими вона зустрінеться, покинувши рідну домівку.

На мою думку, Церкві теж слід критично переглянути свої молодіжні програми. Замість розваг із виставами, музичними групами і переглядом відеофільмів, треба вчити молодь Святому Письму за допомогою логіки, правди та християнського світогляду. Батьки-християни та церкви повинні старанніше працювати над розвитком сердець і розумів нашої молоді за допомогою Божого Слова.

Схожого листа написав Василь Миколенко з Броварів біля Києва: «Коли настане кінець світу? Ви усе за життя говорите, а треба про смерть людям розказувати, щоб покаялися. Немає страху у людей перед Богом, від того таке страхіття у всьому світі. Менше кажіть про Біблію, бо хто її читав, той знає, а хто не читав, тому воно й не цікаве. Кажіть людям про неминуче, як вони представатимуть перед Богом і куди попадуть. Вже сурми сурмлять, час останній надходить. Сурміть, закликайте до покаяння, бо всі ми грішні. І я грішний, Василь Миколенко». Дуже цікавий і своєчасний лист. Час останній справді надходить й ми усе закликаємо до покаяння. При цьому мало визнати себе грішним, а передовсім треба докласти зусиль, що виправити усі помилки у вашій поведінці. Тоді останній день світу стане для вас не покаранням, а спасінням. А Біблію ми будемо читати, бо саме у Святому Писанні є відповідь на запитання Василя Миколенка про кінець світу. Ісус Христос, продовжуючи бесіду з учнями на Олівній горі, виклав ознаки наближення кінця світу у відповіді на їхнє запитання (Мт. 24. 3-14; Мр. 13. 3-13;

Лк. 21. 7-19).

Ісус Христос застеріг учнів і всіх нас щодо «лжеознак», або несправжніх ознак кінця світу. З'явиться багато тих, хто прикриватиметься титулом Ісуса. Вони стверджуватимуть, що вони посланці Божі, видаватимуть якісь пророцтва, зцілятимуть людей і цим багатьох людей зведуть зі шляху істинного на шлях сатанинський, якому вони служать. Поява таких людей є однією з перших ознак кінця світу.

Ісус Христос сказав учням: «І як про війни почуете ви, і про воєнні чутки, – не лякайтесь, бо належить цьому бути. Та це ще не кінець» (Мр. 13. 7). Але це теж ознака наближення кінця світу.

Ісус уточнив: «Бо повстане народ на народ, царство на царство, місцями будуть землетруси, буде голод і нещастя. Це початок терпінь породільних» (Мр. 13. 8). Це є третя ознака наближення кінця світу. Ісус Христос закликав Своїх учнів та послідовників, щоб були пильні, берегли себе, слідкували за собою, й вірність Спасителю і Господу Богові нашему Ісусові Христові на останньому Божому суді буде свідченням проти тих, хто вас переслідував.

Серед всіх народів світу повинно бути проповідуване Євангеліє – Божа новина Христова. Це не означає, що всі люди стануть християнами і тоді настане кінець світу. Ця ознака вже здійснилася. У світі люди знають про Христове вчення, але чи керуються ним?

Ісус Христос казав учнів Своїм, що протидію християнам будуть чинити не тільки офіційні владні структури, але й їх близькі та родичі. Хіба немає різних течій християнства в Україні? Хіба Бог бажає цього розколу? Ісус закликає нас до стійкості, до істинної духовності. Ось такі ознаки наближення кінця людського віку, кінця світу.

Написав Василь Федорович
Заверховський з Києва: «У мене сьогодні коротеньке питання. Є багато проповідей про зцілення і книжок я читав багато та й ви, було, розповідали про таке. То я

задумався, що то воно було насправді те Боже зцілення? Зараз та й раніше, вочевидь, було багато шарлатанів, які з гроші обіцяли зцілення. Але Боже зцілення інше. У мене, як і в інших людей моєго віку, проблем із здоров'ям, хоч відбavляй. Молюся, прошу у Бога допомоги, та видно або не так молюся, або не заслужив. Словом, покращення немає. Та я не про те. Мені здається, Христос не просто зцілював, Він нам цим якісь знаки давав. Не просто так це робив. Він же не чарівник якийсь – махнув паличкою і сталося. Там щось інше. Можливо, якщо розгадати, то можна отримати зцілення і не буде хворих людей так багато. От тільки самотужки я цю задачу розгадати не можу. Якщо ви щось знаєте, то скажіть. Бувайте здорові! Василь Федорович».

На все Божа воля. Передовсім треба сказати, що Христос справді не був лікарем чим цілителем. Він дарував зцілення по вірі і кожного разу казав: «Віра твоя спасла тебе». Апостол Петро у Першому посланні писав (1 Петра 2:24): «Він Сам Своїм тілом підняв наші гріхи на дерево, щоб ми, вмерши для гріхів, жили для праведності; Його ранами ви оздоровлені». Цей текст говорить про гріх і праведність, а не про хвороби. Таким чином, бути «оздоровленим» означає бути прощеним і спасеним, а не вилікуваним фізично. Біблія конкретно не зв'язує фізичне зцілення зі зціленням духовним.

Бог продовжує зціляти людей. Але хвороби, біль і смерть продовжують існувати у цьому світі. Врешті-решт, наше фізичне зцілення очікує нас на Небесах. Там уже більше не буде болю, недугів, хвороб, страждань і смерті (Об. 21). Усім нам слід більше уваги приділяти своєму духовному стану, ніж фізичному (Рим. 12:1-2). Так ми зможемо зосередитися на наших серцях, а не на фізичних проблемах.

Ісус відкупив усю людину, її душу та тіло. З Його хреста спливає сила, яка прагне торкнутись усіх сфер нашого життя. Тому ми можемо просити Його про зці -

лення фізичне чи внутрішнє. Але існують перешкоди, які закривають людину на прийняття зцілення. Перша перешкода — гріх. Ісус дивиться передусім на наше серце, а тільки потім — на наше тіло. Це виразно видно в сцені, коли Він зустрівся з паралізованим. Ісус спочатку прощає йому гріхи, а тільки тоді лікує його тіло. Ця сцена дуже виразно показує, що для Ісуса найважливішим є те, що відбувається всередині нас, тому що найважливішою в нашому житті є любов. Через гріх людина виходить за межі заповіді любові. Гріх закриває нас для благодаті, а отже, і для благодаті зцілення. Виходом із ситуації є визнання гріха і покаяння.

Ще одна перешкода на шляху зцілення — це брак пробачення. В Євангелії від Марка сказано: «І коли стоїте на молитві, прощайте, як маєте щось проти кого-небудь» (11, 25). Брак пробачення завжди шкодить заповіді любові. Тому що любити — це пробачати, любити — це прийняти людину такою, яка вона є, з її гідністю та вадами. Господь Ісус дуже виразно говорить про пробачення, про необхідність пробачення. На запитання Петра: «Скільки разів маємо пробачати?», відповідає: «Завжди», використовуючи символічне число сімдесят сім. Бог дав нам одне серце і тому слід пильно дбати про його чистоту, щоб ми чистим серцем могли любити Бога і людей. Господь Бог не може вкласти Свої дари в нечисте серце.

Ще одна перешкода на шляху до зцілення — це мала віра тих, хто просить про зцілення. Віра має глибокий зв'язок зі зціленням. Ми часто бачимо це в Євангелії. Брак віри може проявлятись по-різному: перший прояв — не вірю, що Бог може мене зцілити. Другий прояв — не вірю, що Бог взагалі зцілює сьогодні. І третій прояв — коли людина не просить про зціленнябо чекає на співчуття оточення. Нехай, отже, перелічені перешкоди, стануть стимулом для великої турботи про чистоту нашого серця.

Ярослав Іванович Фігас з села Боятин-

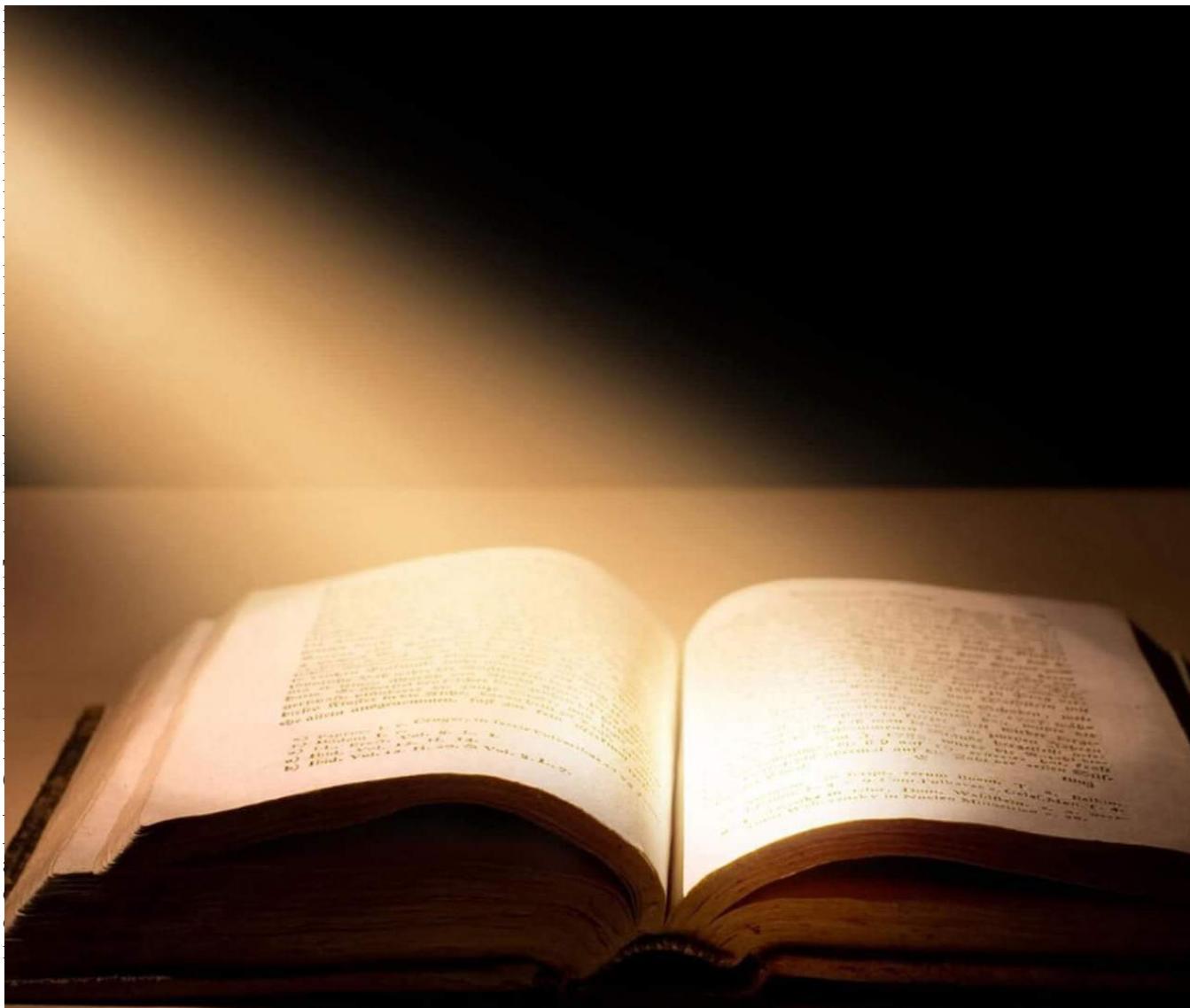
Лещатів на Львівщині пише: «Я Ярослав 1939 року народження, пенсіонер, живу з однієї пенсії, більше нічого не держу. У мене цілий букет хвороб. Зазнав багато горя, залишився сам, згорьований, зовсім родини немає, не живу, а існую. У 1985 році загинув син. Дружина хворіла, була прикута до ліжка. Померла у 2007 році. Я залишився з дочкою, інвалідом другої групи з дитинства. Вона померла у вересні 2014 року. Першими й найбільш очвидними змінами в житті людини, є що вона старіє. Це зміни фізичні. В процесі старіння перш за все настає ослаблення м'язів рук та ніг, ослаблення зору, а це такі зміни, що сприймаються дуже нелегко. У мене в даний час погіршився зір. Читаю лише лівим оком. Бога молю і ваших молитов прошу, щоб Бог скріпив мені зір, бо читання Святого Письма це мое життя. Здається в той час людині, ніби ще вчора вона була дитиною, а тут вже старість, немічність. І пригадуються слова праведного Йова Старозавітного: «Чоловік і віком короткий і тривоги повний. Зростає немов квітка й в'яне». Отож проблемою є й те, що людина, старіючи, втрачає красу, вона наче квітка в'яне, стає непривабливою. Усамітнення на старості літ є найбільш поширеною й найважчою проблемою. Коли людина старіє, а її рідні вимирають, це створює з розpacу провалля для старіючої людини. Одружені люди, як можуть разом дожити свої старі роки, це дуже щасливі люди. У таких роках виробляється взаємне зближення і здруження, яке перемагає і час і саму смерть. Усамітнення повдовілі людини є таким важким, що його ніхто не може уявити, щоб цей стан зрозуміти. Це треба пережити. Втрата рідних доводить людину до особливої порожнечі. Також в період самотності старої людини найбільшою трагедією є хвороба. В період хвороби людина потребує допомоги і дуже добре, якщо поруч є рідна людина, а якщо її немає, то переживає втрату незалежності, якою вона втішалася усے своє життя, і це доводить до того, що вона втрачає почуття гідності й вартості,

а той самого сенсу життя. Прийміть від мене найщиріші побажання міцного здоров'я, щастя, Божого благословення! Хай ваше серце буде зігріте теплом Божої вдячності та шани, кожний день буде осяяний високим змістом душі, а добре самопочуття і гарний настрій стануть запорукою вашої духовної праці. З повагою і молитвою Ярослав».

Ми християни і віримо у вічність душі. Нам важко, але ми віримо, що близькі нам люди перебувають біля Господа і вже не знають наших земних страждань. На сторінці Всеукраїнського Союзу Церков Євангельських християн-баптистів було свідчення 47-річної вдови з Харкова: «Коли ми когось втрачаємо, спрацьовує наш егоїзм, нам погано. Для себе я зробила висновок – як би мені не було важко без коханого, йому зараз добре, він у Господа. Бог його забрав у такий спосіб. На землі він дуже бідкався – де наша сім'я буде жити. Мене втішає, що тепер мій коханий за це не переймається. Якщо ви втратили близьку вам людину, не жалійте себе. Адже той, хто пішов до Господа, йому набагато краще. Там немає хвороб і сліз, адже з ними наш Спаситель Христос. А нам на землі Бог визначив саме так. Головне, у жодному разі не варто ображатися на Господа, бо все що Він робить – на добро».

З вдовою я цілком згоден і це мене підтримує у неминучі хвилини самотності. Нехай Господь потішить Ярослава Івановича. А усім вам, мої шановні, хочу побажати завжди бути з Господом нашим Ісусом Христом, а ми будемо вас згадувати у своїх молитвах. *Амінь*

Власн.інформ

“До 30-чя НСПУ”

---- ВСЕ СВОЄ ЖИТТЯ ВІН ПРАЦЮВАВ ----

Є таке неписане правило: про покійників або добре, або ніяк. Напевно, не найгірше хоча б з тієї причини, що на цьому світі небіжчику вже не дати відсіч можливим інсинуаціям чи то безпідставним звинуваченням. Однак, присвячуючи ці рядки вже відлетілому у вирій Володимиру Луценку, хотів би згадати про нього не у якомусь «канонічному» обрамленні, а як про людину, що мала плоть і кров, була зі своїми гарними і в чомусь суперечними рисами характеру. Адже, напевно, через ось таку поліфонію вчинків, нахилів та уподобань цінуємо та симпатизуємо митим чи іншим людям.

З Володимиром Антоновичем Луценком доля звела мене доволі давно. Ще у часи, коли я, молодий журналіст, почав трудитися на Дніпропетровському обласному телебаченні. Воно тоді в регіоні було одне і вибір у глядачів обмежувався фактично трьома основними телеканалами: Москва, Київ і обласне телебачення. А тому телерепортер був в особливому списку як у глядачів, так і чиновників. Пригадується такий кумедний випадок: з нагоди чергової советської «кампанії» щодо аграрного сектору країни в область

приїхав високий партійний бос. Якщо мені не зраджує пам'ять, член ЦК КПРС Ігнатій Новіков. Він як заступник голови Ради міністрів СРСР опікувався тоді сільським господарством та ще й походив з Дніпропетровської області.

Як відомо, вибір для советських людей в матеріальній і духовній сфері був невеликий. Тому, якщо говорити про авто, то машиною номер один в країні «побєдівшого соціалізму» були «Жигулі».

Партноменклatura пересувалася здебільшого на «Волгах». «Чайки» і «ЗІМи» обслуговували великих чинів, а інше начальство, як правило, користувалося машинами виробництва Горьківського автомобільного заводу. Ось і прибулий у відрядження до Дніпропетровщини Ігнатій Новіков їздив полем на обкомівській «Волзі». Такі, між іншим, але в гіршому технічному стані, були і в гаражі Дніпропетровської державної телерадіокомпанії. Того разу висвітлювати приїзд високого гостя відправився наш місцевий телевізійний корифей, добрий приятель Володимира Луценка, непревершений знавець тодішньої аграрної галузі Василь Пилипович Перетятько. Нині, як не гірко, так само покійний.

Фактурний, енергійний, не позбавлений здорового авантюризму він мав якийсь магічний вплив на оточення навіть високого штибу. До трибуни, де мали вітати секретаря ЦК КПРС, Василь Пилипович підкотив хоч на дещо пошарпаній, але таки телевізійній «Волзі». Хвацько виліз з авто, широко посміхаючись звернувся до публіки:

- Добрий день, дорогі товариши!

Місцеве начальство отетеріло. Інтернету тоді не було, телебачення не таке розлоге, а тому фізіономії політиків, тим більш другого ешелону, були не такими примітними як сьогодні. З переляку районна номенклатура зовсім розгубилася і дала команду вітати прибулого хлібом -сіллю.

- Раді бачити Вас на нашій землі! – кинулися до огрядного Василя Пилиповича місцеві красуні-колгоспниці.

Не знаю, що там було далі. Однак, напевно, не одна службова голова полетіла тоді за цей протокольний ляп у Дніпропетровський області Української РСР. Слава Богу, здається, Василя Пилиповича не переслідували.

Цей життєвий анекдот пригадався ще тому, що однією з рис в характері Володимира Луценка великою мірою була межуюча з дитячою інфантильністю відвертість. Ні, він не міг собі дозволити якійсь вольності в оцінці тодішнього політичного ладу чи засудити, наприклад, агресію СРСР в Афганістані. Однак, де дозволяла ситуація, був правдорубом. Ось і зі своїм приятелем Василем Перетятьком поводився аж занадто прямолінійно, особливо коли це стосувалося літератури чи мистецтва. Василь Пилипович відмінний репортер – аграрій ще й писав вірші. Одного дня я, перебуваючи в товаристві старших колег, став свідком такого їхнього діалогу:

- Луцик, - звернувся по-студентському до Володимира Антоновича Перетятько.

- Ось послухай, які вчора народилися у мене рядки:

Ти мене любиш?

Сюрчали коники в траві
Шукав їх очима...

Володимир Антонович нервово затряс головою. Ще й чуба догори підкинув.

- Вася! Я тобі сто разів казав: "Покинь писати вірші. Вони у тебе примітивні, позбавлені будь-якого поетичного начала".

У відповідь Василь Пилипович лише широкого посміхався. До його честі він з гумором міг поставитися і до себе, і до інших. Я вже, тоді дещо вбраний у професійне пір'я, не міг стриматися від того аби « завести» Луценка.

- Це Ви через заздрість до таланту Василя Пилиповича. Згодьтесь, яка образність в декількох словах...

Луценко ще більш затряс головою.

- Фіделю, я б на твоєму місці взагалі б помовчав! Ти ж нічого не читаєш! Як ти можеш щось говорити про поезію. Хіба – що з позиції лавочника..

Я приеднуся до посмішок Василя Пилиповича. І вже вдвох починаємо доводити нашу геніальність і вторинність здібностей Володимира Антоновича. Позаяк, той хоч і розуміє, що ми вже неприховано з нього кепкуємо, продовжує доводити наше невігластво в літературі.

Сьогодні, вже коли я сам у серйозних роках, думається мені, що така поведінка Луценка, як не дивно, була обумовлена його природною інтелігентністю, справді високими духовними запитами. Ну, не міг він органічно сприймати, на його думку, щось вторинне, не варте уваги. А ще запам'ятався він мені справжнім ліриком. Нині жалкую, що мало зустрічався з ним, що мало було у нас розмов, де б могли вже й, полишивши жарти, поговорити про вічне, поділитися наболілим. Бо, попри свою радіоактивну емоційність, Володимир Антонович був вдячним слухачем. Однак з приємністю можу пригадати одне з таких спілкувань.

Була така невиразна в останні десятиріччя січеславська зима. Ми лише удвох поїхали до мене на дачу. Луценко вже очолював обласну організацію НСПУ, а я хоч ще і працював на обласному телебаченні, однак вже зрозумів, що й людина в поважних роках може залишатися по-юнацьки вразливою, щиро емоційною. Приємно потріскували дрова у металевій пічці, заміськатиша і свіжість холодної пори налаштовувала не довгі бесіди. Володимир Антонович згадував прожите, розповідав про людей, з якими зводила доля. У його словах і справді було багато мудрості та правди. На столі стояла пляшка з оковитою, але мі, можна сказати, не звертали на нею увагу. Буває, життя дарує гарні години без жодних стимулаторів. І раптом Луценко почав читати Шевченка. Попри роки праці на телебаченні він не відрізнявся доброю дикцією. Навіть шепелявив.

Але міг , як то кажуть, читати серцем.. Його декламування не було награним, а якимось цілком природним, органічним. Мабуть, пригадував він рядки Кобзаря не стільки для мене, а як того потребував його емоційний стан.

А ще він гостро не сприймав несправедливість. Не лише у ставленні до себе, а до будь-кого. Дуже гостро переживав події на Донбасі й взагалі путінську політику в Україні. Ми не раз говорили на цю тему і відчувалося, що йому це болить, що він переймається цієї бідою щодня, напівсвідомо думає ледь не кожної хвилини.

Він був талановитим, яскравим, а найголовніше – небайдужим. У його серці жила пристрасна любов до України. Одного разу Володимир Антонович сказав мені, що, попри усі наші проблеми такої країни, як наша Батьківщина, більше ніде нема, і саме тому її слід берегти і захищати. Це було мовлено без

пафосу. Він просто вірив в це....

Назагал любов до рідної країни – це щоденна наполеглива праця. Це робота на благо української громади, громади свого міста, праця, яка робить усю країну кращою, квітучішою, комфортнішою для проживання, такою, якою будуть пишатися наші діти і всі наступні покоління. Тож нині замало лише самих зізнань у любові до Батьківщини, бо разом з палкими словами патріотизму ми маємо сказати, що кожен з нас зробив для підкріplення цих слів.

I в цьому Володимир Луценко так само був правдивий. Бо все своє життя він працював. I полишив цей світ , можна сказати, в трудах. Бо, як голова Дніпропетровської обласної організації Національної спілки письменників України, щодня наполегливо працював попри власні роки та несприятливі обставини. А ще він любив вірші Сосюри. Не знаю, але майже певен, що це були його улюблені рядки:

*Любіть Україну, як сонце, любіть,
як вітер, і трави, і води...
В годину щасливу і в радості митъ,
любіть у годину негоди.*

**Фідель Сухоніс, шеф-редактор
журналу "Бористен"**

Рецепти *української* кухні

СМАЧНИЙ ПОЧАТОК ДНЯ

---Рецепт оладок на кефірі---

ІНГРЕДІЄНТИ

Для тіста:

- 300 мл кефіру
- 1 яйце
- 1 ст. л. цукру
- 10 г ванільного цукру
- 200 г борошна пшеничного
- $\frac{1}{2}$ ч. л. соди
- 3-5 ст. л. соняшникової олії
- 1 дрібка солі

Для варення:

- 500 г абрикосів (свіжі або заморожені)
- 250 г цукру
- 50-75 г волоських горіхів

Готуйте тісто для оладок:

У миску влийте 300 мл кефіру та додайте одне яйце. Перемішайте віничком. Кефір можна брати будь-який: зробити домашній або з супермаркету, але 2,5% жирності.

Потім додайте в миску одну дрібку солі, 1 ст. л. цукру й 10 г ванільного цукру.

Далі додайте $\frac{1}{2}$ ч. л. соди і знову все добре перемішайте віничком. Сода додасть оладкам пишності.

Додайте 200 г борошна та ще раз добре перемішайте.

У тісті не повинно залишитися грудочок. За консистенцією воно повинно бути густим, але при цьому стікати з віничка. Накрийте миску харчовою плівкою та відставте замішане тісто на 20-25 хвилин. За цей час зваріть абрикосове варення з волоськими горіхами. У сотейник перекладіть 500 г абрикосів, розрізаних навпіл. Якщо ви використовуєте заморожені абрикоси, попередньо необхідно розморозити їх. Засипте абрикоси 250 г цукру. Якщо хочете отримати більш кисле варення, використовуйте цукру менше.

Додайте 50-75 г крупно рублених волоських горіхів. Варіть 20 хвилин на середньому вогні.

Тісто вже стабілізувалося та можна приступати до смаження оладок. Пательню розігрійте з невеликою кількістю соняшникової олії. Можна пательню змащувати олією за допомогою пензлика. Викладайте на пательню по 1 ст. л. тіста.

Смажте оладки по 1 хвилині з кожної сторони до красивого рум'яного кольору. Подавайте оладки з абрикосовим варенням.

Коледж електрифікації Дніпровського державного аграрно-економічного університету

Це сучасний заклад освіти, один з провідних закладів аграрного напрямку, з розвиненою матеріально-технічною базою і соціальною інфраструктурою, який майже століття гідно творить свою історію.

Отримати освіту студенти можуть як за денною, так і заочною формою навчання. Привабливою перспективою навчання в коледжі є можливість його продовження у закладах вищої освіти III-IV рівня акредитації за скороченим термінами та наскрізними навчальними програмами, зокрема Дніпровському державному аграрно-економічному університеті, де отримають дипломи бакалавра, магістра за скороченими термінами навчання.

ДЕ МОЖЕ ПРАЦЮВАТИ?

- в цивільних, аграрних, промислових та переробних підприємствах різних форм власності: державних, кооперативних, приватних та фермерських;
- в енергетичних кампаніях;
- в монтажних і ремонтно-обслуговуючих підприємствах.

Більше інформації на нашому сайті:

keddae.dp.ua

Контакти:

пр. Гагаріна, 95, Дніпро, 49010, Україна.
[pr. Gagarina, 95, Dnipro, 49010, Ukraine.](http://Gagarina, 95, Dnipro, 49010, Ukraine)
тел/факс +38 (056) 720-92-92
e-mail: keddae@ gmail.com,
keddae@ukr.net

Офіційне відділення Національної спілки письменників України на Дніпропетровщині

Ведемо творчу діяльність з 1934 року

Дніпропетровська обласна організація НСПУ

Телефонуйте:

050 340-28-27 голова Сухоніс Ф.

099 733-28-44 заступник Заржицька Е.

067 775-64-98 заступник Кільченський В.

facebook.com/nspudnipro **ela27zar@gmail.com**

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з іншими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

- **ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ**
В Україну: 30-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.meest.us
- **ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ**
○ **ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ**
○ **УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ**
○ **ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ**

ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів

MIST **MEEST**

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by ilmaginestudio.com

Заснований 2005 року поштово-логістичний оператор України, ТзОВ «Торговий Дім «Міст Експрес» є одним з лідерів у сегменті доставки відправлень «до рук» Одержувача. Підприємство належить до поштово-логістичної групи «Meest Group», яка сягає своїм корінням міжнародної корпорації МІСТ (Meest Corporation Inc., Торонто, Канада).

У кожному обласному центрі України та у великих містах діють склади компанії з технологією он-лайн реєстрації усіх процесів: приймання на склад, видача на доставку чи видача відправлень клієнту на складі. Компанія обслуговує понад 100 власних підрозділів, активно розбудовує мережу агентських пунктів прийому-видачі відправлень на території України. Володіє найбільшим серед експрес-перевізників власним флотом транспорту, який нині становить понад 300 одиниць, а понад 500 одиниць транспорту виконує доставку за контрактом.

Основна продукція/послуги компанії: доставка відправлень між відділеннями («склад-склад»); доставка відправлень від Замовника «до дверей» Одержувача («від дверей до дверей»); адресна розсылка кореспонденції (рахунків, договорів, періодичних видань, POS матеріалів) у поштову скриньку чи безпосередньо «до рук» Одержувача; доставка товарів дистанційної торгівлі (інтернет-магазинів, телемагазинів, компаній, що торгують за каталогом, MLM-компаній).

